

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 223. szám
1940. október 2., szerda

Szerkesztésért felel:
NEDECZKY FERENC

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Mussolini kihallgatáson fogadta Suner spanyol belügyminisztert

Moszkvát előzetesen tájékoztatták a Tengely és Japán szövetségéről — Amerika haditengerészeti intézkedéseket tesz.

Róma. Serrano Suner különvonata Münchenből jövet hétfő délután 17 óra 25 perckor érkezett meg a Brennerre, ahol az olasz ijjuság avangárdistái és ballilái fogadták. Ott volt a bolzanoi prefektus, valamint a külügyminiszterium egy főtisztviselője. A vonat 18 órakor hagyta el a Brenneret és folytatta útját Róma felé.

Róma. Serrano Suner ma reggel 10 órakor érkezett Rómába, ahol a pályaudvart olasz és spanyol zászlókkal díszítették fel. Ciano gróf üdvözölte előkelő vendégét és ott voltak a spanyol és német nagykövetek, a

miniszterelnökség és belügyminiszterium államtitkárai, valamint a római fallangisták. Mikor Suner belügyminiszter Ciano kíséretében a pályaudvar előtti téren megjelent, a tömeg lelkesen ünnepelte. A tömeg éljenezte a Duce-t és Francót, a Führert. Ciano és a szövetséges országokat, Ciano gróf vendégét a Villa Madamába kísérte.

München. Serrano Suner spanyol belügyminisztert Rómába történő elutazásakor Epp tábornok, Bajorország helytartója bucsuztatta és ott voltak az olasz és spanyol követség tagjai is.

A Duce mástélórás megbeszélése a spanyol belügyminiszterrel

Róma. Kedd délelőtt nyomban Serrano Suner spanyol belügyminiszter megérkezése után Ciano gróf olasz külügyminiszter kereste fel a spanyol államférfit a Villa Madamában, ahol 10 percen át tárgyalt vele, majd eltávozott. Serrano Suner délelőtt 1 óra 08

perckor érkezett meg a Venezia palotába, hol már várta az olasz külügyminiszter, aki bevezette a Ducehoz, akivel délelőtt 11 óra 10 perctől 12 óra 35 percig tárgyalt. Délben 13 órakor Ciano gróf diszkrét adott a spanyol belügyminiszter tiszteletére.

„Spanyolország az európai politika színterére lépett

Rómából jelentik: Ansaldo Giovanni a Telegrafo című lap igazgatója Serrano Suner berlini és római utazásával foglalkozik és azt írja, hogy ez a látogatás a tengelyhatalmak fővárosaiban a háromhatalmi szövetség életbeléptetésekor, valamint a háború menetének meggyorsításakor ment végbe, így látható és határozott jelentősége van a mai történe-
sek idején.

Ez a látogatás Spanyolországnak a nagy európai politikai színterre lépését jelenti.

Miután rámutat arra, hogy az elmúlt évszázadok folyamán Anglia sorozatosan megtámadta és kisajátította a spanyol birodalom területeit, a cikk szerzője megállapítja, hogy Anglia a demokráta-plutokrata civilizációt állította a katolikus spanyol civilizációval szembe.

Az új Európában a népek fellázadnak az angol plutokrata rend ellen. Az első ilyen lázadás Olaszország abesszínai győzelmé volt. Ezt követte a spanyol polgárháború, amely az angol érdekekkel és eszmékkel ellentétben fejeződött be. A polgárháború által Spanyolország kilépett évszázados elszigeteltségéből és a cselekvő európai politikai színterre lép.

Spanyolország lelkiileg és szellemileg nagyon közel áll azokhoz a nemzetekhez, amelyek Anglia ellen háborút folytatnak. (Rador.)

A Tengely nem gyakorol nyomást Spanyolországra

Rómából jelentik: A Stefani iroda illetékes körökön nyert felhatalmazása alapján a leghatározottabban megcáfolja azt a külföldön elterjedt hírt, amely szerint az olasz politika nyomást akar

gyakorolni Spanyolországra annak érdekében, hogy adja fel semlegességét és lépjen be az Anglia elleni háborúba.

Megcáfolt hír Ribbentrop moszkvai utazásáról

London. (Radiopress.) Wythe Williams, az ismertnevű amerikai újságíró tegnap rádiójelentésében közölte: jól tájékozódott helyről arról érte-

A moszkvai Pravda véleménye:

A berlini egyezmény aláírása után a háború nagy mértékben kiterjedhet

Moszkvából jelentik: A Pravda mai vezércikkének címe: „A berlini paktum” és a vezércikkirő a szeptember 27-ikén Berlinben aláírt japán-német-olasz katonai szövetséggel foglalkozik. Miután a lap megállapítja, hogy a megállapodás szövegét az orosz közvélemény jól ismeri, kiemeli, hogy

a Szovjetet nem érte váratlanul a háromhatalmi megegyezés megkötése.

Nem csináltak egvebet — folytatja a Pravda cikkét — minthogy leszögezték a már amugvis fennálló, olasz-német-japán teljes rokonszenv alapuló együttműködést az egyre erősödő és megmutatkozó angol-amerikai érdekközösséggel szemben.

A német kormány még a paktum aláírása és nyilvánosságra hozatala előtt értesítette és tájékoztatta a szovjetkormányt erről a készülő eseményről.

— Meg kell állapítani — folytatja a Pravda — hogy sokkal lendületesebb háborús korszak következik, mint ami a paktum aláírása előtt fenn-

állott, mert

ha eddig a háború elszigetelődött Európa,

sült, hogy Ribbentrop sietve elhagyta Berlint és Moszkvába utazott. Állítólag a német külügyminiszter a Szovjet aláírását szeretné megszerezni a tengely és Japán új megállapodásához. (Curen-
tul.)

Berlin. Az egyik angol lap arról számolt be, hogy Ribbentrop német külügyminiszter Moszkvába utazott. Berlinből hivatalosan megcáfolták ezt a hírt. A berlini jelentések hangsúlyozzák, hogy Ribbentrop jelenleg Berlin közelében tartózkodik.

Farinacci olasz minisztert fogadta Hitler vezér és kancellár

Berlinből jelentik: Hitler kancellár kedden reggel kihallgatáson fogadta a német fővárosban tartózkodó Farinacci olasz államminisztert. Az őrség egy díszszázada tisztelgett az olasz vendég előtt. (Rador.)

Japán rendezni akarja viszonyát a Szovjetszövetséggel

Tokio. (Rador.) A külügyminiszterium szóvivője újabb nyilatkozatában kihangsúlyozta a hármasszerződés építő jellegét. Japán — ugymond — senkit sem akar megtámadni, vagy kihívni.

Arra a kérdésre, hogy várható-e nemtámadási szerződés megkötése a Szovjetszövetség és Japán között, a külügyminiszteri megbízott nem volt hajlandó válaszolni.

Az Asahi Shimbun is hangoztatja, hogy a berlini egyezmény nem irányul senki ellen sem. A Nicsi Nicsi Shimbun azt írja, hogy a tokiói kormány a kínai kérdés megoldására való tekintettel rendezni akarja Oroszországgal való kapcsolatait.

Tokióból jelentik: A háromhatalmi szerződés alkalmából a japán császár a Felkelő Nap elsőosztályú érdemrendjével tüntette ki Ciano grótot, Ribbentrop német külügyminisztert, a tokiói olasz és német követet. A német követ másik japán kitüntetést is kapott.

valamint Afrika északi, nyugati és keleti tájaira, most a háború jóval messzebbre terjedhet ki. Ez azt a körülményt magyarázza, hogy Japán nem marad „benemavatózó fél” az európai ügyekben, viszont Németország és Olaszország ugyancsak megváltoztatták azt az álláspontjukat, hogy más földrész ügyei-
be nem avatkoznak be. Ezzel tehát megvan a lehetősége annak, hogy ez a háború nagymértékben kiterjedhet és megnagyobbodhat.

Igaza volt Molotovnak, amikor a Legjobb Szovjettanács legutóbbi ülésén kifejtette, hogy: fennáll a veszély a jelenlegi háború kiterjedésére és megerősödésére és fennáll a lehetőség annak, hogy ez a háború világimperialista háborúvá változik át. — állapítja meg a cikkíró.

A Pravda felteszi a kérdést és felel is nyomban rá, hogy mi lehetett az ok a paktum megkötésére. Az orosz lap véleménye szerint

a paktum megkötését siettetta az a katonai együttműködés és ennek az együttműködésnek feleződése, amely Amerika és Anglia között fennáll

és a katonai segítségnyújtásnak az az egyre na-

gyobb mérve, mely abból a tényből is világlik, hogy Anglia a nyugati létékén támaszpontokat engedett át az USA-nak. Hozzájárult mindehhez Anglia-Kanada, Ausztrália és Amerika mindszorosabbá váló viszonya, valamint az a tény, hogy a délamerikai államok az USA befolyása alá kerültek.

végül pedig az a körülmény hogy Anglia újabb támaszpontokat adott Amerikának Ausztráliában és a Távolkeleten. Amerika ugyan még nem lépett be a háborúba, de ez nem is lényeges, mert

Amerika katonai táborát jelent kétségkívül a német-olasz és japán érdekek ellen.

Érdekesége a paktumnak az a kitétele, amelyben érdekszférákat és zónákat állapítanak meg egymásközt és leszögezik, hogy közösen védenek meg minden ilyen érdekkört más állam támadása így elsősorban Anglia és Amerika támadása ellen.

A paktum Japán érdekerének Kelet-Ázsiát, Németországnak és Olaszországnak Európát állapítja meg. Feltesztük a kérdést — írja a Pravda —, hogy akik résztvesznek a paktumban, gyakorlatilag is keresztül tudják-e vinni ezekkel az érdekszférákkal kapcsolatos elgondolásait és terveit.

de természetesen nagyon sok függ attól, hogy ennek a jelenleg folyó háborúnak mi lesz a kimenetele.

A másik érdekessége a háromhatalmi meg egyezésnek az a megállapítás, hogy ez a megállapítás nem befolyásolja semmiben sem az egyes aláíró államoknak jelenlegi politikai állásfoglalását a Szovjettel kapcsolatban. Ezt a megállapítást — írja a Pravda — tudomásul kell venni mindenképp, mint annak a semlegességnek tiszteletben tartását, amelyet a Szovjet a háboru első percétől kezdve tanusít.

Ez a megállapítás megerősíti a Szovjet és Németország, valamint a Szovjet és Olaszország között fennálló megneemtámadási szerződést, Oroszország álláspontja a semlegesség és a béke és bizonyos, hogy a Szovjet a politika tekintetében csak annyit szövegezhettek hogy amennyiben tőle függ, ez a politika változatlan fog maradni.

Moszkva, az Izvesztija, a háromhatalmi paktumról, a Pravda hasonló cikkének gondolatmenetéhez simuló cikket írt. Az Izvesztija is leszögezi, hogy a Szovjetnek jóval előbb tudomása volt a paktum megkötéséről, másrészt ról kihangsúlyozza, hogy új korszak kezdődik a háboru terén. Az Izvesztija a paktum 5. szakaszára vonatkozólag azt írja, hogy ez újabb bizonyítéka a német-orosz és olasz-orosz megneemtámadási szerződésnek, mely többek között azt is jelenti, hogy az aláíró hatalmak jiszteletben tartják a Szovjetnek a háboru kezdete óta tanusított semlegességét.

London Moszkva magatartása iránt érdeklődik

London, az angol-orosz kapcsolatok kérdése továbbra is élelően foglalkoztatja az angol politikai közvéleményt különösen azóta, amióta Halifax lord külügyminiszter az orosz követtel, Majszkyval, hosszas tárgyalásokat folytatott. A tárgyalások részletei nem szivárogtak a nyilvánosság elé, de

minden valószínűség szerint azokról a hitelösszegekről volt szó, amelyeket Anglia a most a Szovjetunió által bekebelezett balti államoknak annak idején adott és feltételezik, hogy a tárgyalások során szó került arról is hogy Anglia ismerje el a Szovjetuniónak bekerítési aktusát.

Londonban egyre hevesebb támadásokat intéznek kimondottan szovjetbarát angol körök, azok ellen az angol politikások ellen, akik még mindig nem hajlandók a Szovjetunió iránt barátságos álláspontot elfoglalni. Ezek a szemrehányások nem indokoltak, mert

londoni hivatalos körökben ma már megvan a készség ahhoz hogy a két nagyhatalom között fennálló nézeteltéréseket megtárgyalják, sőt már a nyilvánvaló nehézségek legnagyobb részét is sikerült elintézni.

A Neue Zürcher Zeitung megállapítása szerint Churchill e kérdés-komplexum fontosságával teljesen tisztában van. Az orosz-barát, de nem feltétlenül kommunista köröknek szemrehányásai arra a feltevésre adnak alkalmat, hogy

Moszkvának sokkal fontosabb az, hogy Londonnal kibeszélhesse magát, mint ahogyan az messziről tekintve látszik.

Hasonló benyomást keltett az is, hogy — amint hírlak —

Moszkva legutóbbi érintkezést keresett és

vott is fel úgy Washingtonnal, mit Ankarával.

Azokat az állításokat, amelyeket a közeli napokban angolai kommunista körök közzétettek meg és amelyek szerint

Churchillnak az a szándéka, hogy előbb,

vagy később, de leszámoljon a Szovjetunióval.

olyanoknak tekintik, mint amelyeket csak azért bocsájtottak világgá, hogy az angol kormány azokat kategorikusan és nyilvánosan megcáfolhassa.

Hadtengerészeti intézkedéseket tesz az USA

Newyork. (Radiopress.) Az amerikai sajtó értesülése szerint az amerikai tengeri haderő parancsnoka növelni akarja azt a flottát, amely a Fülöp-szigeteket őrzi. Hawaii-ban jelenleg két sorhajó, tizenkét cirkáló, husz romboló, két repülőgépanyahajó és több tengeralattjáró tartózkodik.

Mindez azt mutatja, hogy a tengerészetiügyi miniszter a főbb erőket Hawaii körül összpontosítja. Ugyanekkor jelentős erősítéseket küld Kalifornia felé.

USA-szenátor javaslata Anglia megsegítésére

Washington. (Rador.) A NTI jelenti: King szenátor törvényjavaslatot terjesztett a szenátus elé, amely az angol hadiadósság csökkentését célozza.

Javasolja, hogy hatalmazák fel az Import-Export Bankot, az újabb hitelek nyújtására Anglia számára. A tervezet értelmében megszüntetik a Johnson törvény azon rendelkezését, hogy olyan nemzetek számára újabb hiteleket nem nyújtanak, amelyek a világháborus adósságokat nem fizették meg.

Amerika nem szállt hadianyagot Japánnak

Washingtonból jelentik: A Stefani-iroda értesülése szerint a szenátus jóváhagyott egy törvényt, amelynek értelmében a kormány jogosult a Japán által vásárolt, de még el nem szállított hadianyagokat elrekvirálni és azokat Angliának eladni. (Rador.)

Nem állítják helyre Indiában a szőlásszabadságot

Amszterdam. (Rador.) A NTI jelenti: Az angol rádióállomások közlése szerint Gandhi és az indiai alkirály simiai találkozása nem volt eredményes. Lord Linlithgow a találkozás után levelet intézett Gandhihoz és közölte vele, hogy a jelenlegi körülmények és az eu-

ropai háboru miatt nem adhat kedvező választ az indiai kongresszus azon kérelmére, amely a szőlásszabadság helyreállítására vonatkozott. Gandhi válaszában kijelentette, hogy a kongresszus politikai elveitől nem térhet el.

Hatalmas tüzek és robbanások Angliában

Berlin. Hétfőn a német gépek több erőteljes támadást intéztek Délanglia és Középanyanglia valamint London ellen. Minden katonai célpontot a terveknek megfelelően eltaláltak és óriási tüzeket valamint robbanásokat okoztak. A Themze déli kanarijánál, Londonnál, hatalmas dombok raktárai repültek a levegőbe. A légi harcok során 38 angol repülőgépet megsemmisítettek, míg 14 német gép nem tért vissza támaszpontjára.

Angol hadijelentés

London. Az angol légügyi és belbiztonsági minisztérium elismeri jelentésében, hogy hétfőn délelőtt két ízben és délután is több légitámadást intéztek a német repülők Anglia ellen. Dover kikötője ellen indult az első támadás. Több helyen nagyon sok halálos és súlyosan sérült áldozata volt a támadásnak. Az angol jelentés beismeri, azt is, hogy 16 angol gép hiányzik.

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium közlése szerint hétfőn éjjel angol repülőgépek állhatatosan támadták Berlin vidékét. Más bombavető rajok a leunai és hannoveri petroleumfinomítókat, a rottenburgi repülőgép üzemeket, a magdeburgi löszergyárat, a brémai állomás teherpályaudvarát és vasútsíneit, az osnabrücki, mannheimi, dunkerquei, boulognei és havrei repülőtereket bombázták. Ezen műveletek közt egy bombavető lelőtt egy nagy német repülőgépet. A partvidéki védelmi szolgálat repülőgépei a flottával együtt működve megtámadták a rotterdami és blaardingeni kikötőket és petroleumraktárakat, az ostendeli élelmiszeri raktárt. Öt repülőgép nem tért vissza. (Rador.)

68:31 volt a hétfői légi harcok veszteségmérése, a németek javára

Berlinből jelentik: A német vezéri főhadiszállás hivatalos hadijelentése a következő: „Ugy nappal, mint éjszaka a német légi egységek csoportos és egyéni repüléseket végez-

tek Anglia felett és fontos katonai célpontokat támadtak. A támadás éle ezuttal is London ellen irányult, valamint az angol kikötők ellen.

A köd és a felhős időjárás ellenére a német repülőknél sikerült megállapítaniuk, hogy bombatámadásaik eredményesek voltak. Jelentős sikereket értek el a londoni támadások során, annak ellenére, hogy a légháritó őrök elég határozottan dolgoztak. London és Liverpool kikötőjében tüzek keletkeztek. Anglia északi részén egy repülőgépgyárat támadtunk, továbbá egy repülőteret is. Messzehordó ágyúink a doveri kikötőben horgonyzó hajókra tüzeltek és a bombázás eredményes volt. Az irpartok közelében egy német bombázó repülőgép elsüllyesztett egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót, a skót partok közelében pedig Bordsen kikötője mellett szétszórtunk egy hajókaravánt. A támadás következtében két, összesen 10.000 tonnás hajót megrongáltunk, amelyek oldalra dőltek. Egy tengeralattjárónk két felfegyverzett kereskedelmi hajót súlyosított el, másik kettőt pedig erősen megrongált.

Az angol repülőgépek Észak- és Nyugatnémetország felett repültek el, de ezeket vadász gépeink és légháritó őrök elűzték. Több ellenséges gépet lelőttünk. A hatásos légháritó védelemnek köszönhető, hogy

csak néhány angol repülőgép jutott el Berlinig, de ezek is magasan szálltak és csak néhány bombát dobtak le.

Ennek következtében az anyagi kár jelentéktelen. Néhány polgári személy meghalt. Az ellenség hétfői vesztesége 68 repülőgép, 31 német gép nem tért vissza. Streit főhadnagyot aki három ellenséges gépet lőtt le, kitüntettek. (Rador.)

Olasz légi haderő sikeres támadása egy angol hajóhad ellen

Róma. A Stefani-iroda érdekes tudósítást közöl arról a bravuros olasz légi támadásról, amely három ízben támadott meg egy két hadihajóból, több cirkálóból és torpedórombolóból, valamint egy nagy repülőgépanyahajóból álló karavánt. Az olasz gépek az angolok légvédelmi tevékenysége és vadászrepülőknél ellenállása ellenére több támadás során olyan nagy eredményt értek el, hogy három óriáscirkálót annyira megrongáltak, hogy azok oldalra fordulva, üzemképtelenné váltak és elsüllyedésük nyilván csak órák kérdése.

Tanger. (Rador.) Tegnap reggel két francia torpedóromboló áthaladt a gibraltári szo-

roszon és az Atlanti-óceán déli részének tartott. Néhány óra múlva egy valószínűleg angol tengeri kötelék, amely egy cirkálóból, egy nagy páncélos hajóból és négy torpedórombolóból állott, ugyanabban az irányban futott ki. A hajók felett egyszerre megjelent egy francia repülőgép, amely elrepült Francia-Marokkó felé, majd visszatért a hajók fölé és utána Anglia felé vette útját. Később egy angol repülőgép, amely Gibraltárban szállt fel, Francia-Marokkó irányában repült el.

Egységes irányítás alá kerül az ország gazdasági élete

Amnesztia-rendekezés készül az államvezető utasítása alapján — Két polgármesteri és tiz alpolgármesteri tisztséget kap a németiség

Az igazságügyminiszter a törvények egyszerűsítéséről

Bucuresti. Ma közli a nyilvánossággal Ion Antonescu tábornok-miniszterelnök államvezető rádió utján a befejező részét azoknak a nagyhorderejű felvilágosításoknak, melyek a tábornok által 1934-ben a miniszterelnöknek küldött felvilágosító és leleplező jelentésben szerepeltek és amelyek látnoki erővel bizonyították már előre a múlt rendszer sulvos lelkijátszóműködését:

„Mindent összegezve — kezdi fejtegetésének befejező részét a tábornok — meg kell tehát állapítani, hogy a hadsereg és honvédelem rendszere tekintetében a vezetés, a felülméretezett a törzshöz képest, ennek megfelelően tehát harmónikus életlehetőséget kell teremteni. Másszóval vagy redukálni kell a legsürgősebben a túlméretezett vezetőségeket, parancsnokságokat stb. vagy pedig a hadsereg gerincét kellene felnövelni hogy arányban állhasson ezzel az órási mérettel vezetéssel. — ami viszont anyagi erőnk szempontjából lehetetlen.

Igy tehát gyökeresen el kell nyomni és meg kell szüntetni mindent, ami felesleges, véget kell vetni a jelenlegi törvényhozási rendszereknek, mert a törvényhozást egyszerűsíteni és harmonizálni kell. Meg kell szüntetni azt a rendszert, hogy három hadsereg létezzék három külön parancsnoksággal. Egyetlen parancsnok vezetés alatt létezhetik egyetlen hadsereg. A harmadik és legsúlyosabb körülményt is el kell tüntetni: még pedig a visszavonulások rendszerét amely gyengeségből származik és gyengeséghez vezet. El kell tüntetni a kisebbségek kiképzésétől és a felesleges tisztiszolgálat- és egyéb személyzetet az egyharmadára kell csökkenteni végezetül pedig a hadseregből el kell tüntetni minden olyan kiegészítést mely a háború után óta egyszerű élősködés csupán az állam költségvetésén.

Ezenfelül két másik főszempontnak kell uralkodnia. Az egyik, hogy megszüntessük a hadsereget a veszélyes elemektől: a kisebbségektől, amelyek annyira beszivárogtak az állami gépezetbe, hogy már a legfelsőbb fokig eljutottak. Pedig ezek csak gyengítik az állam alapjait, láthatatlan módon juttatnak bennünket a káoszhoz. A posta vasút, pénzügy és egyéb szolgálatok, melyek hazánkban a háború előtt nemcsak kitűnőségek, hanem a külföld felé is példamutató szervezetei voltak, ma kétségbeesett helyzetben vannak. Vajon a románság elvesztette egyszerűen minden kiválóságát, szervező erejét odaadását, hozzáértését és tisztességét, hogy másoknak kellett helyükbe kerülniök. Távolról sem így állnak a dolgok — mondja Antonescu tábornok — mert a nagyvezérkarnál kidolgoztam erre vonatkozólag egy tanulmányt mely graikonoszerűen mutatja meg, hogy a többségi románság helyébe hogy kerültek be, aránytalan módon, kisebbségek az államszervezetbe. Engem ugyan kizárólag közelebbről a honvédelem és hadsereg érdekel, az a veszélyes befolyás, amit így gyakorolnak: — tehát sürgős purifikálásra van szükség.

Amíg ezt keresztül nem visszük, nem lesz nyugodt mozgósítási és fegyverkezési lehetőség élelmezési és koncentrációs módozat, mert veszélyes vulkán tetején vagyunk, melyet saját magunk emeltünk magunknak.

Másik főszempont a határok védelme, mert azok teljesen nyitva vannak, erődök, csapatok és természetes akadályok nélkül. Ha a nemzeti mozgósítás aktuálissá válnék, vasutaink elégtelensége folytán csak 14—20 napon belül érhetnek csapataink a határra: — vajon mit csinálnak időközben az ellenség motorizált és légi csapatai, vajon meddig tudnak behatolni ezen idő alatt.

Erődöket, melyek tízmilliókba kerülhetnek nem lehet oly gyorsan készíteni, természetesen akadályok sem elegendők, mit kell tehát csinálnunk a legsürgősebben határaink megvédésére?

A lelelet egyszerű: Már a békeidőben az egész határ mentén csapatokat kell összo-

tosítani, hogy ezek a határok állandó védelem alatt állva, a csapatok mindig készenlétben álljanak a helyszínen, — tehát kaszárvák építése a legsürgősebb. Ezek megépítésére — gyors és kevés költséggel — 1142, számú 1934. május 25-én kelt jelentésben már direktívákat adtam. Ez alkalommal is azt kérem, hogy ezt a munkát a legsürgősebben kezdjük meg.

Antonescu igazságügyminiszter rádióbeszéde az igazságszolgáltatásról

Antonescu igazságügyminiszter beszédet mondott a rádióban, amely során az államvezető felfogásáról beszélt az igazsággal kapcsolatban. A tábornok szenvedett az igazságról és a szenvedés az mindig átalakít mindenkit. Az ő számára az igazság nem külső hideg valami, hanem benső lelki állapot. Nem az az igazság, amelyet kicsinyes érdek, vagy a törvényt alkotott meg, mert hiszen törvény nem alkothat igazságot, hanem az igazság alkotja meg a törvényt. Egy törvény nem szüntetheti meg az igazságot, de az igazság megszüntetheti a törvényt. Ezért az államvezető azt gondolta, hogy az új törvényeknek igazi emberi, természetes törvényeknek kell lenniök, amelyeknek megalkotásában mindenkinek ki kell vennie a maga részét. Az utóbbi években megrendült a román népben az igazságba vetett bizalma, mert a törvény egyesek előjoga lett. A bírának csak a ruhájuk maradt meg, de a hatalmuk és szabadságuk eltűnt. Antonescu tábornok megszüntette ezt a hamis törvényt. S minthogy az igazság az ő szemében valami szent dolog és a bírói hivatal pedig valóságos nemzeti vallás, a bírakat bizta meg azzal a történelmi szereppel, hogy a múlt mulasztásait és a büntetők megállapítását elvégezzék.

— Megváltoztatjuk az igazságszolgáltatás alapjait. — mondotta a miniszter, — amelyek a jövőben az egyszerűség, gyorsaság és pártatlanság lesznek.

I. Egyszerűség:

Az igazságszolgáltatás egyszerű kell lennie.

Megállapodás német polgármesterek és alpolgármesterek kinevezésére

Bucuresti. Horia Sima helyettes miniszterelnök kihallgatáson fogadta Andreas Schmidt német népközösségi vezetőt, akivel megállapodott a német polgármesterek kinevezésére vonatkozó-

Törvény készült a nemzetgazdaság-egységesítési minisztérium és a nemzetgazdasági vezérkar működéséről

Bucuresti. Az államvezető törvényrendeletet bocsátott ki, amelyben megállapítja és körvonalozza a nemzetgazdaság egységesítésére hivatott minisztérium, valamint a nemzetgazdasági vezérkar munka- és hatáskörét.

Az egységes minisztériumnak főteendője — a rendelettörvény szerint, — hogy egységesítse és összhangba hozza az összes közgazdasági ágakat, illetve azok jelenségeit egységes alapra hozza a gazdasági akciókat.

Miért kedveli minden anya....

NIVEA
gyermekszappant, Baby-Crém és gyermekpudert.
Azért mert kipróbált jó minősége által valóban nem létezik jobb szer a gyermek gondozására.

főként a nyugati határon, mert különben a hirtelen váratlansággal rántáradó magyarok 7—8 napon belül Clujon vagy Alba Iullán lehetnek.

Bucuresti 1934. évben.

ION ANTONESCU tábornok.

gyen ezért Románia igazságszolgáltatását öt törvénykönyvben foglaljuk össze:

1. Politikai és adminisztratív rend.
2. Családi és magánrend.
3. Hivatalos rend és a foglalkozási ágak megszervezése.
4. A gazdasági rend a pénzügyi, kereskedelmi és ipari intézményekkel.
5. Közrend, a bírói és megtorló intézmények szabályozása.

Öt alapvető kodex foglalja majd magába mindezeket a törvénykezéseket, amelyeket felülvizsgálunk, egyszerűsítünk és összhangba hozunk. Az igazságszolgáltatásnak kevés törvényen kell alapulnia. Rövid törvényekre és nagy bírakra van szükség. Csak így szűnhetik meg a törvényhozási káosz.

II. Gyorsaság:

Az igazságszolgáltatásnak gyorsnak kell lennie. Bármilyen igazságos is legyen egy ítélet, ha későn érkezik, nem tölti be társadalmi szerepét.

III. Olcsóság:

Az igazságszolgáltatásnak olcsónak kell lennie.

Az igazságügyminiszter előadása befejező részében azokat az igazságtalanságokat ismertette, amelyeket annak idején Antonescu tábornokkal elkövettek és ezzel kapcsolatban az igazságszolgáltatás hivatását hangoztatta, annak kidomborításával, hogy az igazságszolgáltatásnak meg kell őriznie méltóságát és mindig az igazságot kell szolgálnia.

an. Eszerint Sibiu és Medias német polgármestert, míg Brasov, Sighisoara, Timisoara, Arad, Resita, Caransebes, Orsova, Lipova, Lugoj és Oravita német alpolgármestereket kap.

Harmónikus együttműködést terem a polgári és katonai közgazdaság között, mely a háború esetére a vezérkar szempontjából veszi számba, tartja nyilván és egységesíti egyetlen mozgósítási és hadviselési, valamint honvédelmi cél szolgálatában az összes gazdasági erőket az országban.

Ugyanakkor állandó tanulmány tárgyává teszi a belső és a külállamok gazdasági helyzetét és szervezetét. Fontos teendő ezenkívül ennek a

URANIA Ma: 3, 5, 7.15, 9.15.

Zsufolt ház előtt mutattuk be Somerset Maugham „Örök rabszolgaság” című világhírű regényének filmváltozatát melyben a „sorsütött” **BETTE DAVIS** az igaz szívből szerető, de asszony szenvedésektől megtört „diák” **LESLIE HOWARD** könyvekig megható igaz életből merített dráma: a

„KIGYÓ” (Örök rabszolgaság)

Hiradó.

Szünetben: DUO-POPESCU új számokkal.

Kedvezményes jegyek érvénytelenek

szervnek termelési fervek tekintetében, minden egységesség megóvása.

Az élelmiszer és ellátás megszervezésének ellenőrzése és tervszerűsége szintén e fontos intézmény feladatai közé tartozik. Ugyanakkor elsőrendű kötelessége az árak és a fogvasztás állandó ellenőrzése, helyes irányba való terelése.

valamint legfelsőbb megszervezése, a nemzetgazdasági minisztériumnak tett előterjesztések útján.

Ez a szerv a nemzetgazdasági vezérkarral egyetemben az egyetlen szerv, amelynek jogában áll az országban bármít és bármilyen mennyiségben blokálni, lefoglalni és tartalékolni az állandó racionalizálás és a legmagasabb állami érdekek szempontjából és a kormány törvényeit — még azok életbelépése előtt — kellő figyelemmel kísérni, az általános érdekeknek megfelelően. Ellenőrzi ez a nemzetgazdaság egységesítésre rendelt minisztérium a törvények végrehajtását és alkalmazását. A gazdasági vezérkar egy miniszterből, egy államtitkárból és több tisztviselőből áll. A szövetkezetek ellenőrzése szintén ennek a szervnek hatáskörébe tartozik.

Az árak tekintetében joga van ennek az intézménynek állami alkalmazottakból, vagy kívülálló tekintélyekből szakbizottságot alakítani, amelynek tagjai külön esküt tesznek, hogy munkájukat lelkiismeretesen végzik. Az állandó tájékoztatás céljából ugyancsak szakértőkből álló bizottság működését veszi igénybe. A szakértő személyek megfelelő előképzettséggel és praxissal rendelkező, hozzáértő egyének — azonban ezek működése kizárólag fésztelethez és nem dijazott.

A nemzetgazdaság egységesítését végző minisztérium és a gazdasági vezérkar személyzetét a gazdasági földművelésügyi, pénzügyi minisztériumokból, a volt legfelsőbb gazdasági tanács személyeiből, a kereskedelmi kamarák vezetésének legalkalmasabb tagjaiból és más szakintézményekből alakítják meg.

és maga a nemzetgazdasági minisztérium ad ennek az egységesítő szervnek és vezérkarának megfelelő helyiséget.

Hivatalos cáfolat

Bucuresti. Egyes külföldi rádióállomások újlag hamis, valótlan és tendenciózus híreket közölnek Romániáról. Így olyan híreket terjesztenek, mintha német repülő katonai egységek érkeztek volna Targovisteba és a petrolumvidékeken repülőtereket rendeztek volna be számukra. Ezeket a teljesen légből kapott és rosszhiszemű híreket, mint teljességgel valótlanokat a legrejtélyesebben megcáfolják román hivatalos helyen. (Rador.)

Alexandra Cantacuzino rádióbeszéde

Bucuresti. Alexandra Cantacuzino, kedden este a rádióban beszédet mondott a román nők nevében, feleleget arra a kiáltványra, melyet Ion Antonescu tábornok, miniszterelnök, államvezető intézett hozzájuk. Cantacuzino Alexandra teljes szavakban ecsetelte, hogy a román nő érzi kötelességét és az államvezető parancsait várja, hogy az áldozatkészség legtávolabbi határáig elmenve, a férfiakhoz hasonlóan álljon rendelkezésre úgy a belső ujászületés nagy munkájában, mint a határok megvédésének feladatvállalásában.

Légionárius körzetvezetők ülése Bucurestiben

Bucuresti. Közlemény. A legionista körzetvezetőket október 2-án, szerdán délután 4 órára üléstre hívták egybe Bucurestbe. Az ülést a Gutenberg-uca 3. szám alatti legionista központi székhelyen tartják meg.

Amnesztia-rendelet elkészítésére adott utasítást az államvezető

Antonescu tábornok meglátogatta a Vácurestii egyházat és úgy találta, hogy vizsgálatai fogság alatt már több mint két éve ott tartanak olyan egyéneket, akik jelentéktelen kihágásokat és lopásokat követtek csak el és megállapította, hogy milyen egészségtelen körülmények között tartják ott a foglyokat. Ezért intézkedett, hogy az igazságügyminiszter rendeletet bocsásson ki ezen foglyok szabadonbocsátására, ha az nem ellenkezik a törvényszéki eljárás és a társadalmi renddel és

hogy amnesztia-rendeletet bocsásson ki. Az illetékes miniszterek ezt tudomásul veszik és megteszik a kellő intézkedéseket.

Nyugdíjazzák Iorga és Radulescu Motru egyetemi tanárokat

Bucuresti. Ion Antonescu államvezető rendeltörvényt írt alá, amely szerint az egyetemi tanárokat 65 éves korban nyugdíjazni kell és semmilyen kivétel nem alkalmazható, amely ezt a határidőt meghosszabbítja. Az egyetemek rektorait és dékánjait a jövőben dekrétummal nevezik ki.

Bucuresti. A Curentul jelenti, hogy azon rendeltörvény értelmében, amely megállapítja az egyetemi tanárok 65 éves korukban való nyugdíjaztatását, tekintet nélkül arra, hogy külön törvény értelmében katedráikat megtarthatták, Radulescu Motru és N. Iorga professzorokat nyugdíjazni fogják.

A legionárius mozgalom tulajdonába ment át a volt országország minden vagyona

Bucuresti. Az államvezető rendelkezésére a volt Országország minden vagyona a legionárius mozgalom tulajdonává megy át, amely

a nacionalista legionárius Románia ifjúságának ujjaszervezésére fordítja azt. Horia Sima helyettes miniszterelnököt és a legionárius mozgalom vezetőjét bizta meg az államvezető ezen törvényrendelet végrehajtásával.

A legionárius segélyintézmény vezetőségének rendelkezése az adománygyűjtésre

Bucuresti. A legionárius segélyintézmény vezetősége közli, hogy sem legionáriusoknak, sem a légión kívül álló személyeknek nyilvános gyűjtést nem szabad rendezniük, nem inkasszálhatnak semmilyen összeget, minden adomány akár természetbeni, akár pénzbeli a bucarestii központhoz, vagy a helyi tagozathoz küldendő. A 13. csekk számla is ezt a célt szolgálja.

Vasile Andrei az ország diákságának főnöke

Bucuresti. Horia Sima helyettes miniszterelnök, a legionárius mozgalom vezére Vasile Andreit, az egész ország diákságának főnökévé nevezte ki. Nevezett együtt fog működni. Viorel Trijával, a Román Keresztény Diákegyesület elnökével.

„A német kulturmunka a háboru véres időszakában sem csökkent“

A kül- és belföldi sajtó képviselőinek látogatása a bucaresti-i német könyvkiállításon

Bucuresti. A német könyvkiállítás megnyitása alkalmából hétfő este a bel- és külföldi sajtó képviselői megjelentek a Daires kiállítási teremben, ahol Voss, a német követség sajtótanácsosa üdvözölte a megjelent sajtóembereket és üdvözlőbeszédében rámutatott arra, hogy a német kultúra még a háboru véres esztendeiben sem csökkent erejében. Oewel dr. tanácsos a német könyv történetéről beszélt, majd válaszolt a német könyv fontos küldetését és szerepét a világ fejlődésében, rámutatva arra a kapcsolatra, amely Németország irodalmát Romániával és annak ifjúságával összeköti.

Cisek helyettes román propaganda és sajtóügyi államtitkár beszélt ezután és a román kormány nevében örömet fejezte ki a bucarestii német könyvkiállítás megrendezése felett elragadtatással szólva a látottakról. Beszélt a román sajtóvezető arról, hogy milyen értékek kerültek a német grafikai művekből Romániába, ahol két értékes biblia, Goethe, Luther és egyéb nagyértékű bibliofili ritkaságok vannak, magánkönyvtárakban is.

A kiállításon egyébként külön előkelő helyet foglalnak el a Romániával és a Kapitány mozgalommal foglalkozó értékes munkák, a Vaszgárda-ideológiával foglalkozó könyvek, Eminescu és Carmen Sylva művei, valamint Traian Braileanu professzornak Kant-fordítása. A kiállítás központjában a Vezér mellszobra áll. Külön értékes osztályban szerepelnek a nemzeti szocialista irodalom művei. Németországból Herbel dr., Ruone és Brüger tanácsosok érkeztek a bucarestii kiállításra, amelynek művészi megalkotása Peter Fixis bírodalmi mérnöktervező nevéhez fűződik. Dinkovski igazgató a Gutenberg nyomdával kapcsolatban jelent meg a kiállításon, amely október 10-ig lesz nyitva.

Bucuresti. Kedd délben 12 órakor nyit

meg ünnepélyes keretek között a német könyvkiállítás. Jelen voltak Fabritius német nagykövet, Traian Braileanu kultuszminiszter, Alexandru Constant, sajtó és propagandaügyi államtitkár, Nichifor Crainic a rádiótársaság elnöke, Radulescu Motru az Akadémia elnöke, több egyetemi tanár, Victor Medrea sajtótanácsos, a német követség részéről Voss, Rieger, Baron Musse, von Weissendorf, valamint Gamilschek professzor és még számosan. Bevezető beszédet Gamilschek professzor, a bucarestii román-német tudományos egyesület igazgatója mondott német nyelven, majd néhány szót hozzáfűzött szavaihoz románul is. Kiemelte a német és román népek és kultúrák egymásmellérendeltségét. Constant sajtóállamtitkár beszélt ezután és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a román irodalom termékeinek Nyugat felé kell utat törniük, a szomszédos és a távolabbi nemzetek felé. Braileanu professzor kultuszminiszter és von Fabritius német nagykövet fejszólalásai után az előkelő vendégek végiglátogatták a kiállítás helyiségeit, ahol különös figyelmet szentelnek a legionárius irodalomnak és a Kapitány munkáinak. Egyébként a kiállítás alkalmával a német-román társaság 100 ezer leiert vásárolt Goethe műveket, míg az összes jogi és nemzetgazdasági könyveket a kultuszminisztérium megvásároltatta a bucarestii egyetem számára.

Zár alá helyezték Pierre Cot vagyonát

Vichyből jelentik: A chamberv polgári törvényszék zár alá helyezte Pierre Cot francia légügyi miniszter minden vagyonát. Pierre Cot, akit állampolgárságától megfosztottak, jelenleg Párisba lakik. (Rador.)

CORSO

Szerdán ünnepi bemutató előkészítése miatt azünet.

Csütörtökön premier 3, 5, 7.15, 9.15

Aki szereti a szépet s szívet gyönyörködtet, annak felejthetetlen gyönyörűséget és élvezetet fog szerezni

PUCCINI örökéletű operáinak és Prevost regényének tündöző filmváltozata

MANON LESCAUT

A HALÁLIG HŰ SZERELEM ÉPOSZA

A Kaméliás hölgy festvérfilm e, az orosz filmgyártás remeke.

Főszereplők: ALIDA VALLI és VITTORIO DE SICA

A filmben előforduló nagy árakat Legújabb UFA jurnál.

Gigli és Maria Caniglia

milanói SCALA világhírű tagjai énekelik.

A tolongás elkerülése végett elővételi pénztár minden nap 11-1-kor.

Teleki Mihály gróf magyar földművelésügyi miniszter jugoszláviai látogatása

Belgrádból jelentik: Mint már megírta az Aradi Közlöny, Teleki Mihály gróf magyar földművelésügyi miniszter szombat reggel kíséretével együtt a jugoszláv fővárosba érkezett. Csubrilovics jugoszláv földművelésügyi miniszter melegen üdvözölte Teleki Mihályt, aki még a szombati nap folyamán a királyi palotába ment, ahol feliratkozott a királyi listára. A hivatalos látogatások megtétele előtt a magyar miniszter megkoszorúzta a magyar katonai emlékművet, majd Cinczár Markovics külügyminiszternél jelent meg kihallgatáson, akivel hosszabb tárgyalást folytatott. Ez után a jugoszláv földművelésügyi miniszterrel tanácskozott Teleki gróf, ami után az Avala hegyen lévő hősi emlékműre koszorút helyezett. Ennek megtörténte után Csubrilovics jugoszláv földművelésügyi miniszter ebédet adott magyar kártársa tiszteletére. Bakács-Bessenyei György jugoszláviai magyar követ az előkelő vendégeket vendégül látta és jelen volt a jugoszláv kormány több tagja is. Ezt követően a jugoszláv földművelésügyi miniszter diszvacsorát adott Teleki gróf és kísé-

retének tiszteletére és az estében a délszláv közélet több vezető személyisége is jelen volt.

Teleki Mihály gróf egyébként nyilatkozott az egyik jugoszláv lap munkatársának a magyar-jugoszláv gazdasági együttműködésről.

Teleki Mihály gróf Csubrilovics jugoszláv földművelésügyi miniszter társaságában látogatást tett a nisi mezőgazdasági kiállításon. A magyar minisztert utjára több jelentős személyiség kísérte el jugoszláv kártársán kívül. Teleki gróftól Nisben rendkívül meleg fogadtásban részesítették.

Róma. (Tp.) A Giornale d'Italia római lap, amely több magyar államférfi nyilatkozatát közölte, legutóbbi számában Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszterrel folytatott beszélgetéséről számol be.

Teleki Mihály gróf közölte, hogy a kis- és középbirtokok létesítésén fáradozik és hogy rendkívül megfelelőnek bizonyult a megművelhető földek kategóriákra való beosztása kitermelési fokozat szerint.

A basarabiai németek áttelepítése

Galati. A kikötővárosba — amint már megírtuk, — a napokban megérkezett Lorentz német birodalmi tábornok, akit Hitler birodalmi vezér és kancellár a basarabiai németek hazaköltöztetésének személyes irányításával bízott meg.

Megérkezése után következő napon Lorentz tábornok már értesítést kapott az orosz hatóságoktól, hogy a németek első csoportja gépkocsin elindult a Prut felé, hogy ott egyelőre meghatározott ponton átlépje a román határt. A tábornok a német követség több tagja, valamint a román hatóságok képviselőinek kíséretében az éjjeli órákban gépkocsin érkezett a határhoz. Itt a Pruton keresztül már előzetes hidat rögtönöztek. A hazatérő németek gépkocsijai a hidónél várták a tábornokot, aki személyesen győződött meg a tervek pontos végrehajtásáról, majd beszédet intézett a hazatérőkhöz. Lorentz tábornok beszédében elsősorban Hitler vezér és kancellár üdvözlését tolmácsolta, majd rámutatott a németek hazaköltöztetésének történelmi jelentőségére, végül pedig köszönetét fejezte ki a román hatóságoknak előzékeny és értékes közreműködésükért. Ezután a gépkocsik utnak indultak Galati felé.

A teherautók később visszatértek a Pruton át Basarabiába, hogy onnan újabb csoportokat hozzanak Galatiba. A hazatérő németeket a galati kikötőbe érkezett 28 német hajó veszi fel.

FORUM Telefon jegyelővét 20-10. Holnap premier!

A szon lemege rendkívül drámája, a filmművészet remekműve, a francia filmgyártás minden eddigi felülmúló slágere, **JULIEN DUVIVIER** a leg. agyobb francia filmrendező msterműve,

Selma Lagerlöf „A halál kocsisa” című regényének vi. áskirt aratott filmváltozata
Louis Jouvet, Marie Bell, Pierre Fresnay és Micheline Francoey-al

Ma, 3, 6 ó. 15 óra or utónára, a

„Kalózsziget kincse”

Don Terry, Gwen Gaze, Grant Withers és William Francom-al.

71-es UFA hirdó.

71-es UFA hirdó.

Athén cáfolja a csamurai állítólagos gyilkosságok hírét

Athén. A Görög Távirati Iroda újból cáfolja a Csamuriában történt gyilkosságokat és megállapítja, hogy két olyan faluban, amelyeket ezek a hírek említenek, 13 illetve 8 év óta nem voltak gyilkosságok és ha későbbi időpontban muzulmánok között történtek véres

bűntények, azoknak anyagi vagy becsületsértési hátterük volt. A harmadik fajban történt gyilkossággal kapcsolatos híre azt feleli a görög hivatalos sajtóiroda, hogy a szóban forgó külföldi hírek szerint meggyilkolt személy életben van és egészséges.

Meghalt egy Nobel-díjas

Wagner-Jauregg harca a „sápadt halállal” az emberi életért

Az orvos, aki a lázzal gyógyított

Néhány szavas közleményben jelentették a lapok, hogy Julius Wagner-Jauregg elmeorvos 82 éves korában elhunyt.

Ez az öregember sokkal többet jelent az emberiség történetében, semhogy el lehetne síklani halálhíre feltelet, anélkül, hogy egy percre meg ne állana az ember. Ez a „harapós, öreg elmeorvos”, ahogv környezete is nevezte, egyike az emberiség legnagyobb jótévőinek. A vérba utolsó kórtünetét, a „paralysiss progressivát” gyógyította meg. Ártalmatlanná tett egy kis, szemmel nem látható baktériumot, a spiróchétát, amely rettenetes fájdalmat okoz annak, akit megszáll és amely az egyik legrettenetesebb bajt okozza: a teljes örültséget.

Ez az orvos csúfá tett egy 400 éves orvosi véleményét. Bebizonyította, hogy a láz, amelyet addig az ember egyik legnagyobb ellenségének tekintettek, jóindulatú is lehet, sőt annyira jóindulatú, hogy megsemmisíti a legszenvedtetőbb bajt, a sápadt halál kórokozóját.

Csodálatos dolog az, hogyan mentette meg ez az orvos azokat az embereket, akik az örültség ezernyi kikutathatatlan válfaja közül a legájdalmasabban szenvedtek, hogyan adta vissza ezeknek a szerencsétlen emberi roncoknak egészségüket.

Wagner-Jauregg orvosi diplomájának megszerzése után hat évig kórtani intézetben dolgozott, mert diagnosztává akarta magát kiképezni. Asszisztens pályára vitt küzdéle azonban, amely reugetez intrika között az a kudarcával végződött, teljesen elkedvetlenítette. Ott hagyta a kórtani intézetet és Egyiptomba készült. Előbb azonban még tudományos téren tökéletesíteni akarta magát és meg is akarta szerezni a szükséges anyagi eszközöket, ezért elfoglalta a Lelendorff-klinikán megüresedett állást, amelyért senki sem pályázott.

Egy esete akadt ott, amely döntően hatott életének további alakulására: Egy asszonyt hoztak be a klinikára, aki megőrült. Bent a klinikán az asszony tüszuban megbetegedett és már lemondtak a megmentéséről is. Néhány napos krízis után váratlan fordulat állott be: az asszony állapota láthatóan javulni kezdett, majd néhány heti ottlét után meggyógyult és nemsokára el is hagyhatta a szanatóriumot.

Wagner-Jauregg nem ment Egyiptomba. Ez az eset szinte rögeszméjévé vált és a könyvtárakat bujta, hogy ilyenért gyűjtsen könyveket, balájon. Sikert is fel-

kutatnia Hippokratesznak, az orvostudomány atyjának egy könyvét, amely szintén leír egy pár ilyen hasonló esetet. Azonban nemcsak olvassa ezeket a dolgokat, hanem mintegy elgondolásának igazolásaképpen cikket is közöl erről, majd egyik könyvében hosszabban fejtegetésbe bocsátkozik. Így elmondja egy francia orvos elbeszélését arról a francia kórházról, ahol kolerajárvány ütött ki és az elmeosztály ápolottjai közül, aki túlélt a járványt, annak elmebeli állapota javult. Wagner-Jauregg sem marad azonban az elméletnél, hanem kísérletezni is kezd. Először tüszus és maláriabacillussal oltja be a beteget, később azonban Koch professzor híres „Tuberkulinját” használja fel céljaira, amely lázat idéz elő, anélkül, hogy a páciens inficiálna.

Néha beválik a gyógymód, de a legtöbb esetben kudarcot vallott. Ugyanis minden betegedést egyelőrn kezelt. Elég bátor volt azonban ahhoz, hogy bevallja a csődöt, de ez nem csüggesztte el és ekkor elhatározza, hogy csak egyféle elmebeli gyógyítására fog szorítkozni tevékenységében, még pedig arra, amelyről az orvostudomány azt tartja, hogy:

„A paralysiss progressiva gyógyíthatatlan betegség, amely néhány év alatt teljes eltompuláshoz és gyors halálhoz vezet.”

Rövid idő alatt valóban csodálatos eredményeket ért el. 1906—1914-ig kezelt betegek közül, akiket az orvostudomány már eleve halálra ítélt, hét uira teljesít hivatását, további 21 pedig szintén teljesen meggyógyult. A világ azonban még ezekre a bámulatraméltó eredményekre sem figyelt fel.

1917-ben végre megtalálja a helyes gyógymódot és különleges lázkurája után, száz beteg közül 86 meggyógyult.

Ekkor már észrevették a tudományos körök is. Neki ítélték a Nobel-díjat, a világ legkiválóbb orvosi és tudományos egyesületei tagjukk választák és amerikai előadó-köruttra is meghívják. Hírve, delelőjére érkezett. Egyike lett a világ legnevezetesebb embereinek. Azóta rendlője nemcsak a betegeknek, de a világ minden tájáról érkező orvosoknak bucsujáró helye lett. Bécsben dolgozott és minden idegzálával ragaszkodott az egykori császárvárosához. Ott élt s ott is akart meghalni.

Most aztán a halál, amelyek korlátlan uralmát a legnevezetesebb területeken alaposan megvívta, bosszút áll rajta azért a sok emberéért, amelyet kiragadott a kezéből és betölthetetlen rést ütött az orvostudomány harcosainak sorában.

ARADI KOZLONY

Telefon: 1-34. Szerkesztőség: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre 420 . . . || Egy hólapra 70 .

Ujabb intézkedésig a régi maximális árak maradnak érvényben

Aradváros vezetősége újból szabályrendeletet készített a maximális árakról, mivel a régi meghatározott árak szeptember 30-án lejártak. Miután azonban a belügyminisztériumhoz előterjesztett új rendelet jóváhagyása még nem érkezett meg Aradra, a város vezetősége kedden rendeletet adott ki, amelyben közölte, hogy további intézkedésig a régi meghatározott árak maradnak érvényben.

I. MIHAI KIRÁLY ÉS ELENA ANYAKIRÁLYNÉ SINAIABA UTAZTAK. Sinaja, Őfelsége I. Mihai, édesanyjával gépkocsin Sinaiába érkeztek. A kíséret gépkocsioszlopának élén a királyi kastélyba haltattak, ahol az uralkodó és édesanyja néhány napot töltenek. A lakosság kitörő lelkesedéssel fogadta az uralkodót és az anyakirálynét akiket most látott először viszont hosszú idő óta először.

BRAILEANU NEMZETNEVELÉSÜGYI MINISZTER LATOGATÁSA SIBIUBAN. Braileanu tanár, nemzetnevelésügyi, vallási és szépművészeti miniszter Ștefan Anastasescu és Lascar Popescu kabinetfőnök kíséretében szombaton látogatást tett Sibiuban, ahol átvette azokat a helyiségeket, amelyeket a nemzetvédelmi minisztérium engedett át a cluj-i egyetem számára szükséges helyiségek céljaira. A miniszter ezután sorra látogatta a különböző tanügyi intézeteket és az állami otthonokat, ahol a menekült diákok elhelyezésének körülményeit vizsgálta meg. A miniszter innen Ramnicul-Valceara utazott és útközben meg látogatta a híres Cozia-kolostort. A ramnicul-valceai tanintézetek megszemlélése után a miniszter és kísérete folytatta útját Caracalra, majd innen Corabiarra, ahol szintén megtekintette a különböző intézeteket és intézményeket.

HITLER VEZÉR ÉS KANCELLÁR IS ÜDVÖZÖLTÉ ARTUR KONRADT, A ROMÁNIAI NEMET NEMZETI SZOCIALISTA MOZGALOM 60 ÉVES VEZETŐJÉT. Artur Konrad, a romániai németiség vezetőszemélyisége szombaton ünnepelte 60-ik születésnapját. A nemzeti szocialista vezetőt meleg ünnepelésben részesítették, amelyben Fabricius német meghatalmazott miniszter megleghangú köszöntőt mondott. Konradj Hitlerrel is kapott táviratot, amelyben a vezér szívvelyes jókívánságot fejezte ki a romániai németiség vezetőjének születésnapja alkalmából.

CAUDILLO NAPJA SPANYOLORSZÁGBAN. Madridból jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy Spanyolországban október elsején ünnepelték meg a Caudillo napját. Franco tábornokot ugyanis 1936 október 1-én nevezték ki hivatalosan is a spanyol állam fejévé. (Rador.)

DARRÉ NEMET KÖZÉLELMEZÉSI MINISZTER OLASZORSZÁGI LÁTOGATÁSA. Verona. Darré német közlelmzési miniszter Farnacci olasz földmívelésügyi miniszterrel együtt Lombardia, Venecia, valamint a Garda-tó melletti narancia, citrom és olajbogyó termesztési telepeket látogatta meg.

CSAK A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉGEK MARADNAK MEG. A nemzetnevelési miniszter rendelkezéssel feloszlatta a királyi helytartóságok mellett működött tanügyi vezérfelügyelőségeket. Ezenfelül — miként az régebben volt — csak a megyei tanfelügyelőségek fognak működni.

HAT ÉVRE VALASZTJAK A PERUI TÖRVÉNYHOZÁS TAGJAIT. Lima. (Rador.) A DNB levelezője jelenti: Peru pénzügyminisztere a kongresszus elé terjesztette egy 100.000 sojos kölcsönös ügyét. A kölcsönt az utak építésére, a város és a lakások csatornázására szánják. Peru köztársasági elnöke rendelettel törvényt adott ki, amely olyan módon módosítja a perui alkotmányt, hogy ezen a kongresszus tagjait hat éves időtartamra választják. Legközelebb csak 1941-ben lesznek megválasztva.

POSTABONOKAT VEZET BE A POSTA. Timisoarai tudósítónktól: A posta rövidesen bevezeti a postabonok rendszerét. Kétféle bon lesz, olyan, amelynek névvertéke 500, 1000 és 5000 lei, valamint olyan, amelyet 50.000 leig tetszés szerinti összegre állítanak ki. A bonokat a közönség névvertékük összegéért kapja. Azokat névre állítják ki és másra nem ruházhatók át. A bon tulajdonosa azt az összeget, amelyre bonja szól, az ország bármely postahivataljánál készpénzben megkaphatja bonja ellenében.

MUSSOLINIRÓL ÉS HITLERRŐL NEVEZTEK EL A BULGAR FŐVÁROS KÉT LEGSZEBB UCCÁJÁT. Szófiából jelentik: A bulgár főváros két legszebb uccáját Mussoliniról és Hitlerrel nevezték el.

SZÓFIABA LATOGATOTT STUTTGART FŐPOLGÁRMESTERE. Szófiából jelentik: A DNB közli, hogy dr. Strölin, Stuttgart város főpolgármestere, hétfőn a bolgár fővárosba érkezett, ahol mint Szófia főpolgármesterének vendége tartózkodik. A stuttgarti főpolgármester előadást tart az építészek és mérnökök szövetségében a lakásépítés kérdéseiről. (Rador.)

A DÉLDOBROGEAI ROMÁNOKAT A BANATI ZSIDÓ FÖLDBIROKOKRA TELEPITIK. Bucurestiből jelentik: A földmívelésügyi minisztérium kimutatót kért a timisi mezőgazdasági kamarától a megyében zsidó kézben lévő falusi földbirtokokról. Ezekre a birtokokra a déldobrogeai menekülteket telepítik. A mezőgazdasági hitelintézet jelentősebb hitelt kap a felszámolás lebonyolítására. Hír szerint ugyancsak ez az intézmény kezdi meg rövidesen az átköltöző magyarok vagyónának felszámolását is.

SZERDÁN RADIÓBESZÉDET MOND A NEMET DIÁKSZÖVETSÉG VEZETŐJE. Bucuresti. A birodalmi német diákszövetség vezetője, Renneberger, a bucarestii rádióban szerdán, október 3-án előadást tart a német óra keretében a német és román ifjúság baráti kapcsolatairól. A rádióelőadás este 22.30-kor veszi kezdetét.

FRANCIA HALÁSZHAJÓKAT KOBOZOTT EL A KANADAI KORMÁNY. Newyork. (Rador.) A DNB levelezője jelenti, hogy a kanadai kormány elkobozott két francia halászhajót, amelyek már hónapok óta egy kanadai kikötőben horgonyoznak.

ELTÜNT BERLINBEN DETERDING FIA. Stockholm. Svéd lapok londoni értesülése szerint Deterding volt petrolummágnás fia a legutóbbi német bombázások alatt nyomtalanul eltűnt.

EGYIPTOMBAN ELKOBOZZÁK A SZÉN- ÉS UJSÁGPAPÍRKÉSZLETEKET. Berlinből jelentik: A DNB egyiptomi levelezője jelenti, hogy az egyiptomi hatóságok elrendelték a szénkészletek, valamint az újságpapírkészletek elkobzását.

KERESKEDELMI ÉRETTSÉGI A HÁROMSZOR ELBUKOTTAK SZÁMÁRA. Bucuresti. A nemzetnevelésügyi minisztérium közli az érdekeltekkel, hogy még egy vizsgát engedélyezett azok számára, akik a kereskedelmi érettségén háromszor elbuktak. Ezek a vizsgák október 5-én kezdődnek.

A KULTUSZMINISZTERIUMRA SZÁLL A FELOSZLATOTT NEMZETI DIÁKFRONT VAGYONA. Bucuresti. Ion Antonescu államvezető, mint már megirtuk, — fejlesztette a „Nemzeti Diákrönt” szervezetét és az 1939. évi október 19-i törvényt hatályon kívül helyezve, a megszüntetett diákszövetségeket újból engedélyezte. A Nemzeti Diákrönt minden ingó és ingatlan vagyona a kultuszminisztériumra száll, amely azt az oktatás céljaira használja fel, a diákság érdekében.

Szöketelés, 1940.

— Én vagyok Jean, az inas. — a csomagokért jöttem . . .

A romániai németiség új vezetői

Brasov. Schmidt Andreas, a romániai német népcsoport vezetője nyilvánosságra hozta, hogy Lontas Gustav, az okiráltságbeli, Zikeli Fritz Otto transilvaniai és Reusz Iószef dr., a banati németek csoportvezetői lemondottak tisztviségükről, Schmidt Andreas a lemondásokat tudomásul vette és a következő csoportvezetőket nevezte ki: Okiráltság: Reussberger Hans, helyettese: Broser Michael, Transilvania: Fromm Kurt, helyettese: Wolff Helmut dr. Banat: Anton Péter, helyettese: Frauenhofer Ewald Hans. A sajtóhivatali országos vezetője Mav Walter, a mezőgazdaság országos vezetője Teutsch Oswald dr. lett.

UI RENDELET A KÉT SZÁZALÉKOS ELADÁSI ILLETÉKRŐL. A pénzügyminisztérium az eladások után fizetendő két százalékos illetékkel kapcsolatban az alábbi rendeletet adta ki: A fizetés jogyzékot, amelyen a két százalékos bélyegilletéket leróják, kötelezőleg tintaceruzával kell kiállítani. A rendelkezés ellen vétőket 10.000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják. A szabadkereskedelemben részletre eladott áruk után a két százalékos illetéket nyomban a vásárlásnál kell egy összegben leróni és nem az egyes részletek után. Ha valaki egy rendelésre előlegot ad, akkor ez olyan elbírálás alá esik, mint a részletre történt eladás, tehát a két százalékos illetéket itt is egy összegben kell leróni. Tekintettel arra, hogy a kenyér mentes a két százalékos illeték alól, ez a mentesség kiterjed a többi kenyérbizalmi termékre mint kiflire, zsemleire és egyéb péksüteményekre még akkor is ha készítésükhöz telet és cukrot használnak fel.

ZSIRFOGYASZTASI KORLATOZAS A Vatikánvárosban. Vatikánvárosból jelenti a NTI: Mint az olasz királyságban, úgy az egyházi államokban is bevezették az olaj és zsír fogyasztási korlátozásokat. Keddtől kezdve a Vatikánban tilos ezeket a cikkeket olyanok számára eladni, akik nem laknak a Vatikán területén. (Rador.)

A TIMISOARAI OPERA IGAZGÁTOJA. Timisoara. A nemzetnevelésügyi és műveltségügyi minisztérium a Timisoarara helyezett volt cluj-i operaház igazgatójává Dragoi Sabiu ismert zeneszerzőt, a timisoarai zenekonzervatórium igazgatóját nevezte ki.

MEGNYILT A LOUVRE. Páris. A Louvre múzeum ma reggel megnyílt. Azonban csak egyes képtárakat nyitottak meg, ahol olyan műemkek vannak, amelyeket a kiürítés alkalmával nem átvittak el.

Dr. Valko iroda

Lomás parketta — fayance — Chamotte raktár elköltöző tt.

Uj cím: Str. Ecaterina Teodora 3. Telefon 23—86.

LELKÉSZEK ÉS DIAKONUSOK BEOSZTASA. Bucuresti. A nemzetnevelésügyi és kultuszminisztérium felhívja mindazon lelkészeket és diakonusokat, akik még nem kaptak beosztást, hogy sürgősen közöljék címüket a minisztérium kultuszigazgatóságával.

TITEANU ELŐTERJESZTETTE VÉDELMI KEZÉSETE. Bucuresti. Mint már jelentettük, a bucarestii ügyészségen folyik a vizsgálat Titeanu Eugen volt propagandauügyi miniszter fényképeinek ügyében. Időközben Titeanút kényszerlakhelyre költözték és onnan vezették el a vizsgálóbírói kihallgatásra. A volt miniszter az általa kezelt pénzek elszámolását illetően ártatlanságra hivatkozott és azt állította, hogy ezekkel az alapokkal nem volt kötelessége elszámolni, mert azok felhasználására teljes jogu felelősséget vállalt. Emellett összegek nagy részét egyébként — mondotta Titeanu — Calinescu Armand volt miniszterelnöknek adta át személyesen, minden nyugta nélkül. A newyorki világhírlapítás román pavilonjára költött milliókat illetően Titeanu kijelentette, hogy ehhez az ügyhöz semmi köze se volt. A vizsgálat tovább folyik.

HATVAN VAGON NYERSOLAJ ÉGETT EL PRAHOVA MEGYÉBEN. A Prahova-megyei Ghirboveni községben 60 vagon nyersolaj kigyulladt és elégett. A hatóságok vizsgálatot indítottak a tűz okának megállapítására.

LETARTÓZTATTAK ÖT SZEMÉLYT, MERT ENGEDÉLY NÉLKÜL ARUSÍTOTTAK ANTONESCU TABORNOK, ALLAMVEZETŐ ARCKÉPÉT. Bucuresti. A bucarestii rendőrség letartóztatott egy öttagú társaságot, amelynek tagjai engedély nélkül forgalomba hozták Ion Antonescu tábornok, államvezető, miniszterelnök fényképét. A társaság tagjai a „Gloriile Neamului” egyesület megbízottainak adták ki magukat és a magánosoknál hozták forgalomba az államvezető fényképét. A széjhámosok 500 fényképet adtak el. A büntügyi eljárás során mindannyiukat letartóztatták.

Fényes Kálmán dr.

Aradváros társadalmának minden rétegében mély részvétet és megdöbbenést váltott ki a hír: dr. Fényes Kálmán ügyvéd életének 88-ik esztendejében eltávozott az élők sorából.

Dr. Fényes Kálmán régi és előkelő aradi családból származott. Édesapja dr. Fényes Károly, aki ugyancsak neves aradi ügyvéd volt, már jelentős szerepet játszott a város életében és rendkívüli egyenességével kiváló jogi tudásával már a múlt század végén megalapozta a Fényes ügyvédi iroda jóhírét. Örökét fia dr. Fényes Kálmán az elmúlt évtizedek során méltóan töltötte be: lelkés, odaadó, gondos munkájával nemcsak az ügyfelei ügyes-bajos dolgát képviselte mindig a legbecsületesebben, hanem a város közéletében is jelentős szerepet játszott. Aradváros fejlődésének egyik éharcosa volt olyan munkatársak oldalán, mint dr. Barabás Béla, Variassy Lajos egykori polgármester, akikhez nemcsak az egy cél és munka, hanem meleg barátság is fűzte — éppen úgy, mint dr. Lukácsy Lajos ügyvédhez, Reichner Károly főügyészhez és Csiky Károly tanácsoshoz, akik ugyancsak jelentős szerepet játszottak Arad fellendülésének, fejlődésének történetében. A régi munkatársak és barátok közül csak dr. Steinitzer Pál gyászolhatia — az utána következők, a barátok és ismerősök már csak a második generációhoz tartoznak.

Dr. Fényes Kálmán a magyar fővárosban végezte el jogi tanulmányait és ezután véglegesen Aradon telepedett meg. Már 1883-ban megnyitotta ügyvédi irodáját és mint fiatal ügyvéd kivívta személye iránt az általános tiszteletet és rokonszenvet.

Az aradi ügyvédek között egyik legkitűnőbb szónok volt s annakidején különösen mint bűnügyi védő vált híressé. A kitűnő megjelenésű, kiválóan képzett jogász az esküdttszékek működése idején nagy sikereket ért el és ezek a sikerek nemcsak alapos jogi felkészültségét, hanem humanista gondolkozását, emberszeretetét is dicsérték.

Ügyvédi irodájának megnyitása után rövidesen feleségül vette Bogdánffy Ilonát, az ismert és előkelő földbirtokos család leányát, akivel boldog házasságot kötött haláláig.

Az európai műveltségű dr. Fényes Kálmán, — aki kitűnően beszélt németül, franciául, románul és latinul, — tevékeny részt vett Arad szellemi fejlődésének mozgalmában is. Különösen társadalmi és kulturális téren végzett felbecsülhetetlen értékű munkát, amely személye iránt még fokozta az elismerést. Ügyvédi irodája egyike volt a legforgalmasabbaknak Aradon, ahol ma is számos jogász él, akik dr. Fényes Kálmánt mondhatják tanítómesterüknek.

Kiterjedt munkássága és nagy elfoglaltsága közepett is, időt szakított arra, hogy írásban tolmácsolja észrevételeit és mondanivalóit, amelyekből az értékes meglátások, felismerések mutatják az egyenes utat. Írói munkásságának méltó elismerése, hogy számos művét fordították idegen nyelvre, sőt számtalanszor ő is — az általa tökéletesen ismert idegen nyelveken, — külföldi lapokban eredeti cikkeket, tanulmányokat írt.

Külön említésre méltó, hogy dr. Fényes Kálmán egyike volt azoknak, akik aradi viszonylatban is meghonosították az állatvédelem nemes eszméjét. Mint az aradi Állatvédő Egyesület alapítója nemcsak egyenes jelleméről, hanem még az állatok iránt is megnyilvánuló végtelen, mindenkit támogató szeretetéről is tanúságot tett.

Dr. Fényes Kálmán halálával egy régi megfakultalan szintűt tünt el Aradváros életéből. Az utóbbi esztendőben, az uralomváltást követő években, még mint ügyvéd tevékenykedett s csak késő öreg korában hagyta abba jogi pályán való működését, amelyet oly szívvel-lelkekkel szeretett.

Nyugalomba vonulása után visszavonult társadalmi életet élt — azonban néha a tavaszi nap-sütésben, vagy az őszi verőfényben a Mures-parti sétányon, vagy a parkban feltűnt még az úregségben is dőlő alakja, érdekes fehér szakállas arca, amely mindig mosolygó derjével figyelte a körülötte zajló életet. Mint remek elbeszélő órákig el tudta szórakoztatni hallgatóságát, társaságát a rég múlt időkbeli eredő emlékeivel.

Dr. Fényes Kálmán személyét mindig tisztán rokonszeny övezte körül. Éppen ezért halála, amely szép késő öregkorban szólította el, mély-séges meghatódást és ószinte gyászt keltett.

Elhunytát övezte és két fia: dr. Fényes

Lajos és Fényes Loránd tisztviselő, unokái és kiterjedt, előkelő rokonság gyászolják a legközelebb barátokkal és ismerősökkel. Dr. Fényes Kálmánt szerdán délután négy órakor a felsőtemető halottas kápolnájából helyezik örök nyugalomra. Lelkiüdvéért a szentmise-áldozatot csütörtökön délelőtt fél 10 órakor mutatják be az aradi minorita templomban.

— Egymillió leles felesleggel zárult a költségvetés eddigi alkalmazása. Az „Argus” jelentése szerint a költségvetési év első öt hónapjában a költségvetés körülbelül egymillió leles felesleggel zárult. Ennek következtében az állam természetesen mindennemű kötelezettségének eleget tud tenni.

— Megkezdődött a királyi székfoglalás vagyonának felosztása, Timisoarai tudósítónktól: A királyi helytartóságon tegnap Ciupe dr. vezérbíró elnökletével és Arad, Timis, Caras, Severin és Hunedoara megyék prefektusainak részvételével értekezlet volt. Az értekezleten a helytartóság vagyonának szétosztásáról és az egyes megyék számára való átadásról volt szó.

— HETI HÁROM HUSTALAN NAP MAGYARORSZÁGON. Budapesti jelentés szerint a hustalan napok számát Magyarországon az eddigi kettőtől háromra emelték. A rendelet értelmében hétfőn, kedden és pénteken nem adható el Magyarországon hús, szárnyas, lóhús vagy vadhús.

— EGYESÍTETTÉK A NÉMET BIRODALOMMAL A CSEH-MORVA VÉDNÖKSÉG PENZÜGYEIT. Berlinből jelentik: Október 1-én a Német Birodalom és a Cseh-Morva protektorátus között megszűnt a vámhatár. Ezzel egyidejűleg megszűnt a pénzügyi határ is, vagyis a pénzegységet egységesítik. (Rador.)

— A Timisoarai Magyar Nőegylet téli segélyakciója. Timisoarai tudósítónktól: A timisoarai Magyar Nőegylet nagyszabású téli segélyakciót kezd a nyomor enyhítésére. Erre a célra a nőegylet vasárnaponként teadélutánokat rendez, amelyeknek jövedelmét erre a célra fordítják. Az első ilyen teadélutánt, amelyre a hatósági engedélyt már megkapták, vasárnap délután öt órakor rendezik a Magyar Ház nagytermében.

— TIMISOARAN 9 LEI EGY LITER TEJ. Timisoarai tudósítónktól: A vidéki tejtermelők, akik Timisoarát tejjel ellátnak, október 1-től a tej literjét 9 leire emelték.

— HALALOZÁS. Renner Istvánné, szül. Epejdauer Vilma, 70 éves korában elhunyt rövid szenvedés után. Temetése f. hó 2-án, d. u. 5 órakor lesz a Felsőtemető halottasházából. Gyászolják Renner és Barkó családok.

— MAGYARORSZÁGON SZABALYOZTAK A KÖZTISZTVISÉLŐK SZEREPLÉSÉT A POLITIKAI PARTOKBAN. A Curenjui című lap jelenti Budapestről: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy rendelet törvény megszabja az állam tisztviselőinek politikai pártokba való belépésének lehetőségeit. Tilos az állam tisztviselőknél, hogy a pártokban bármily méltóságot vállaljanak, hogy gyűléseken beszédet tartsanak, hogy részt vegyenek bármilyen szervező munkában és hogy a hivatalban a politikai párt jelvényét viseljék.

— KOZMIKUS JELENSÉGEK ZAVARJAK A RÖVIDHULLAMU RÁDIÓVÉTELT. Milánó. (Rador.) A DNB levelezője jelenti: Faenzából érkezett jelentés szerint azok a zavarok, amelyek a rövid hullámú rádióvételek körül mutatkoztak, kozmikus jelenségekre vezethetők vissza.

— ÖSSZHANGBA HOZZAK A TRANSILVANIAI ÉS MAGYARORSZÁGI ÁRAKAT. A Curenjui című lap budapesti jelentése szerint a magyarországi ármegállapító bizottság elnöke Transilvaniába utazott, hogy az ottani árakat összehangba hozza a magyarországiakkal.

— Feloszlatták a mezőgazdasági kamarák vezetőseit. Mares mérnök, földművelésügyi miniszter elrendelte az összes mezőgazdasági kamarák vezetőségének feloszlását. A rendelet szerint a mezőgazdasági kamarákat azok végleges rendezéséig az egyes megyék mezőgazdasági bizottsága, valamint a megyefőnök vezetik. A rendelet indoklása szerint az intézkedés ezentul pontosan meghatározza a felelősség kérdését és egyben megszabadítja a mezőgazdaságot a túlhajtott és felesleges formaiságoktól. A feloszlató rendelet évenként 10 millió lei megtakarítást jelent az állam költségvetésében. Ezt az összeget a földművesek között osztják ki segélyként vetőmagvak és mezőgazdasági felszerelés formájában.

— FÖBELÖTTE MAGÁT EGY VOLT POSTAVEZÉRIGAZGATÓ. Campujung. (R.) A muscel-megyei Campujung községben tegnapelőtt Verzea Victor ezredes, aki most töltötte be 74. életévét, föbelötte magát. Verzea a világháború idején a román posta vezérigazgatója volt és annakidején megtagadta a parancsot, hogy Moldvában a postát elköltöztesse, amiért később öt-évi fogságra ítélték, amit ki is töltött. Öngyilkosságát azzal indokolta, hogy a rossz termés tönkretette

Köszönetét fejezte ki a belügyminiszterium Vlad Alexandru volt polgármesternek

A belügyminiszterium részéről a következő távirat érkezett Vlad Alexandru táborok volt aradi polgármesterhez. A táviratot lemondása alkalmából intézte hozzá a belügyi kormányzat:

Belügyminiszterium. A helyi közigazgatás igazgatósága.

16-492 szám, 1940. szeptember 28.

VLAD ALEXANDRU tábornok

urnak, Aradváros polgármesterének.

Van szerencsénk közölni Önnek, hogy el fogadjuk lemondását Aradváros polgármesteri állásáról.

A miniszterium a köz érdekében kifejtett munkásságáért köszönetét fejezi ki.

MOBOLEA s. k. a miniszter helyett.

(Olvashatatlan aláírás) az igazgató helyett.

Halálos vasuti szerencsétlenség a copsa-micai állomáson

Bucuresti. Az államvasutak igazgatóságához érkezett jelentés szerint a 3551. számú vonat mozdonya beleütközött a 2553. számú vonatba, amikor az a copsa-micai állomásra beérkezett. A szerencsétlenségnek két áldozata van: Complan Grigore fékező, aki meghalt és Morariu Ioan fékező, aki megsebesült. A vizsgálat megállapítása szerint a balesetet Babei Gheorghe mozdonyvezető vigyázatlansága idézte elő, aki nem vette figyelembe a tilos jelzést.

— ÖNGYILKOS LETT CSERNOVICI MARIÁ ISMERT TIMISOARAI IPARMŰVÉSZNŐ. Timisoara. A Fabriciei Daciilor uca 23 sz. alatti házában magányosan lakott Csernovics Márta 38 éves iparművész, egyik igen régi és előkelő timisoarai család leszármazottja. Egy héttel ezelőtt Csernovics Márta levelet dobott be szomszédja ablakán és ebben közölte, hogy egy hétre bucaresti rokonához, az ottani Odoi-gyár Beck-Waldnerstadler nevű igazgatójához utazik. A szomszéd tudomásul vette a bejelentést és így semmit sem sejtett. Vasárnap délelőtt ismerősök jöttek az iparművésznőt látogatni, de az ajtó zárva találták és a szobából elviselhetetlen átható bűz áramlott ki. A rendőrség segítségével fejnították az ajtót és a szobában megtalálták Csernovics Mária oszlásnak indult holttestét. Mint megállapították, az iparművész egy héttel ezelőtt paszijillakkal megmérgezte magát. Azt hiszik, hogy tettét gyógyíthatatlan gyomorbaja miatt követte el.

— ÜGYÉSZSÉGI HIREK. Pacurar Ioan micaleai, Abrud uca 37. sz. alatt lakó munkás házában padlásán felakasztotta magát s mire tették észre, már halott volt. Az öngyilkosság oka ismeretlen. — Tavaszalón jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Suciu Nicolai aradmegyei, Gutenbrunn községben, 55 esztendőes gazdálkodó hirtelen meghalt. A halál körülményeinek megállapítására folyik a vizsgálat.

— AZ ARADI KÖZÜZEMEK IGAZGATÓSÁGA MEGVÉTELRE keres egy Citroen 32-es típusú teherautó alvázat és egy négyhengeres üzemképes motort. Részletes ajánlatokat, a motor alvázatának pontos ismertetésével, valamint az ár megjelöléssel zárt levélben a közüzemek igazgatóságának, Mucius Scaevola 9-13 alá kell küldeni.

— TÜZ BOCSIG KÖZSÉGBEN. Az aradmegyei Bocsig községben lakó Tarjea Florea gazdálkodó házában tűz keletkezett. A szél következtében a lángok átterjedtek Belean Teodor házára is. A tűzet csak nagy nehézségek árán sikerült lokalizálni. Az anyagi kár 25 ezer lei. A tüzet gondatlanlanság idézte elő.

— ELITÉLT BETÖRŐ. A közelmúltban megírtuk, hogy több gáli gazdálkodónál betörő járt. A rendőrségi vizsgálat során kiderült, hogy a betöréseket Brad Iuliu 21 éves munkanélküli napszámos követte el. A tettest a rendőrség letartóztatta s ügyében most hirdetett ítéletet a bíróság, amely egy évi és egy napi elzárással sújtotta. Brad Iuliu felebbezett az ítélet ellen.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerár. Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerár. Bulev. Reg. Ferdinand
Dr. DICK gyógyszerár. Str. Mărești 1.

SPORT KÖZLÖNY

Az FC Braila vendégszerepel vasárnap Aradon a Nemzeti Bajnokság negyedik fordulóján

A Venus-Rapid-mérkőzés a forduló legfontosabb eseménye

A nemzeti bajnokság vasárnapi negyedik fordulóján a Gloria ismét Aradon játszik, ezuttal a sereghajtó FC Braila ellen, ahol remélhetőleg, alkalma nyílik majd pontjait szaporítani. A forduló legérdekesebb mérkőzésének a Venus-Rapid találkozás ígérkezik és a műsor az alábbi:

- FC Ploesti—Mica
- Sp. Studentesc—UDR
- Gloria—FC Braila
- Venus—Rapid
- Ripensia—FC Craiova
- Gloria CFR—U.-Tricolor

Aradon tehát a Gloria az FC Brailával mért össze erejét és az aradi csapat, amely javuló formát mutat, bizonyára mindkét pontot megszerzi majd. Tippünk biztos Gloria győzelem 4:1 arányban.

Bucurestiben a két régi rivális csapat össze és a Venus gvingébb formája, amely alighanem csak átmeneti jellegű, vasárnapra már eltűnik, úgy hogy a Rapidnak minden tudását össze kell szednie, ha győzni akar. Tippünk mégis minimális

Rapid győzelem és pedig 2:1 arányban. Ugyancsak Bucurestiben vendégszerepel az UDR is, amely a Sp. Studentesc ellen veszi fel a harcot. Az UDR a Mica ellen, a diákcsoport az FC Braila ellen győzött és kettőjük küzdelme nagy harcot ígér. Valószínűbb az otthon játszó csapat győzeme, esetleg 3:2 arányban.

Timisoarán az FC Craiova játszik a Ripensia ellen és az egykori bajnokcsapat győzelméhez sok kétség nem fér. Annyi kérdéses csupán, hogy a győzelmi arány milyen lesz. Tippünk 3:1 a Ripensia javára.

Ploestiben a Mica játszik és a megerősített bradi csapatnak még ellenfele otthonában is esélye van a győzelemre. Cocuban II. és Marian szereplése a Mica esélyeit növelik és 2:0 arányú győzelmét várjuk.

Galatiban a Venus ellen győztes U.-Tricolor mérkőzik a honi csapat ellen s miután a múlt héten mindketten győztek, nagy harc várható a bajnoki pontokért. Az eredmény közel jár majd a döntetlenhez és tippünk is 1:1.

A jövőheti mérkőzések játékevezetői

A nemzeti bajnokság október 13-iki fordulójára kijelölték a játékevezetőket és ezek a következők:

A) liga:

- U.-Tricolor—FC Ploesti, bíró: Tautu-Rapid—Gloria CFR, bíró: Popescu Panait.
- FC Craiova—Venus, bíró: Sebesan.
- FC Braila—Ripensia, bíró: Zamfirescu.
- UDR—Gloria, bíró: M. Crutescu.
- Mica—Sp. Studentesc, bíró: Sepi Silviu.

B) liga:

- Crisana CFR—Rapid, bíró: Cosma.
- CFR T.-Severin—SSMR, bíró: Iania.
- CAMT—Vulturii, bíró: Rechesan.
- Chinezul—Electrica, bíró: Dau.

Az aradi játékevezetők közül még B) ligás mérkőzést vezet Marita, aki a Minerul—Metalosport meccsen bíraskodik és Husztik, aki a Jiul—Ind. Sarnei mérkőzést vezeti.

Az aradi bajnokság műsora

Az alkerületi elsőosztályu bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítanak le és ezen a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Unirea—SGA, Titanus—Astra, AMRA—AMEFA, Olimpia—Transilvania, Inteleger—Tricolor.

A CAA szabad a bajnokság harmadik fordulóján.

Az országos ifjúsági atlétikai bajnokság eredményei

Bucurestiben Románia ifjúsági atlétikai bajnoksága nagy sikert jelentett a banati atlétikának, amely úgy játszik mégis újjáéled. A bennünket érdeklő számok eredményei:

- 400 m. gátfutás: 1. Stelorian 61.5 mp. 2. Cunescu 63.5 mp. 3. Krepil (Rapid) 64.5 mp.
- 1500 m.: 1. Tajmaciu 4:13, 2. Schnell 4:24, 3. Liszav 4:24.4, 4. Conti 4:26.5, 5. Scovara 4:29.4.
- 3000 m.: 1. Talmaciu 9:21.4, 2. Gheorghe 9:32.8
- 3. Liszav 9:35, 4. Scovara (UDR) 9:35.4.
- Távolugrás: 1. Müller (Rapid) 670 cm.
- Gerelyvetés: 1. Hausladen (Rapid) 51.48 m.
- 2. Martiu (Rapid) 47.30 m.
- 400 m.: 1. Betnasch (UDR) 53.6 mp.
- Hármasugrás: 1. Müller (Rapid) 13.91 m.
- Diszkoszvetés: 1. Popescu 42.65 m. (versenyen kívül 43.19 m. országos csúcseredmény.) 2. Radasan 39.25 m. 3. Forgacs (Recas) 36.36 m.
- Rudugrás: 1. Dragomir (Recas) 360 cm. 2. Barciu 320 cm. 3. Fac (UDR) 310 cm.
- Kalapácsvetés: 1. Forgacs (Recas) 35.54 m. 2. Popescu 31.27 m. 3. Toma (UDR) 28.19 m.
- Súlydobás: 1. Radasan 12.17 m. 2. Forgacs (Recas) 12.08 m.
- Magasugrás: Trufasila (Electrica) 171 cm.

O Vasárnap kezdődik az olasz labdarúgó-bajnokság. Olaszországban a háború miatt csak elkésve kezdődik a labdarúgó-bajnokság és az első bajnoki fordulót október 6-án bonyolítják le.

TEKESPORT

A teke csapatbajnokság állása

A vasárnap lejátszott harmadik forduló mérkőzése a papirformáknak megfelelően az esélyesek győzelmét hozta és a sorrendben csak annyi változás történt, hogy a győző Metalurgistul helyet cserélt az éhéten vesztes Transilvanijával. E héten már kialakult egy élcsoport, melyet a veretlen CAA vezet és ez a sorrend körülbelül fedi is az erőviszonyokat. A bajnokság állása a következő:

CAA	3	3	—	—	619	507	6
Prietenii	3	2	—	1	654	527	4
Fortuna	3	2	—	1	606	526	4
Metalurgistul	3	2	—	1	520	578	4
Tricolor	3	1	—	2	550	555	2
Transilvania	3	1	—	2	539	583	2
Infratirea	3	1	—	2	473	571	2
Gutenberg	3	—	—	3	446	560	—

A LARES polgári repülőforgalmi-vállalat őszi menetrendváltása

A LARES légiforgalmi társaság Bucuresti—Craiova—T.-Severin—Arad utvonalaán a régi forgalom október 5-én bezárul. A második bucurestii járat, amely Aradon keresztül légiforgalmi kapcsolatot létesít külfölddel is, október 7-ig változatlan marad, azután október 7-én, a következő menetrend változással módosul:

Bucurestiből indul reggel 8 órakor. Aradra érkezik 10.20 órakor. Aradról indul 10.40 órakor és Budapestre érkezik 10.40 órakor (budapesti időszámítás.) Budapestről indul 11.00 órakor és Bécsbe érkezik 12.10 órakor. Bécsből indul 12.40 órakor és Berlinbe érkezik 12 órakor.

Berlinből indul 8 órakor és Bécsbe érkezik 10.20 órakor. Bécsből indul 10.50 órakor és Budapestre érkezik 11.50 órakor. Budapestről indul 12.10 órakor és Aradra érkezik 14.10 órakor (romániai időszámítás.) Aradról indul 14.30 órakor s Bucurestibe érkezik 16.35 órakor.

A Bucurestiből induló gépek hétfőn, szerdán és pénteken szállnak le az aradi repülőtérre. A Berlinből Bucuresti felé induló repülőgépek pedig kedden, csütörtökön és szombaton szállnak le Aradon.

Nagyszabású német ifjúsági sportünnepély Timisoaran

Timisoaran vasárnap nagyszabású német ifjúsági sportünnepséget tartottak. Az ünnepségre a vidékről kétezer ifju érkezett és megjelent az ifjak sportünnepén Andreas Schmidt, a romániai német népközösség vezetője is.

Az ifjúság reggel 9 órakor a Banatia gimnázium előtti téren sorakozott fel, ahol Ham Herr tett jelentést Willy Depner országos ifjúsági vezetőnek, majd pedig az egybegyűlt több éneket énekeltek el. A reggeli ünnepségen a hatóságok részéről ott volt Ilie Ghena-die dr. megyei prefektus, valamint Sirbu ezredes és a zöldinges ifjúság is képviseltette magát.

A megnyitó után az ifjak felvonulása következett. A felvonulók élén a Banatia zenekara haladt, amelyet a dobosok, a zászlóhordók, a légionáriusok, a NAF-csoportok követtek és mögöttük menetelt a közel kétezer fiatalember és fiatal leány. Röviddel 10 óra előtt érkezett a menet a német sportpályára, ahol az egybegyűlt közönség lelkesen üdvözölte az ifjakat. A közönség hosszasan megtapsolta az egyes sportmutatványokat.

Özv. Dr. Fényes Kálmán szül. Bogdánffy Ilona úgy a maga, mint gyermekel és unokája nevében fájdalomtól mélyen sújtott szívvel, de a Mindenható bölcs akaratában való megnyugvással tudatjuk, hogy a legjobb férfi, a legszeretőbb atva, nagvatva, rokon és barát

Dr. Fényes Kálmán

ügyvéd

f. évi szeptember hó 30-án déli 1 órakor boldog házasságának 57-ik, munkás életének 87-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után visszadta nemes lelkét Teremtőjének.

Temetését a Felsőtemető halottasházából f. hó 2-án, szerdán délután 4 órakor, az engesztelő szentmisét pedig f. hó 3-án, csütörtökön reggel fél 10 órakor fogjuk a róm. kath. szertartások szerint megtartani.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Dr. Fényes Lajos és Fényes Lóránt, fiai.

Fényes Lórántné szül. Hemmen Ninus menyje.

Fényes Judit, unokája.
(Minden külön értesítés helvett.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Hétfő óta huszonkétezer kilogramm cukor került kiosztásra az aradi kereskedők között

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában már jelentette, hogy Rotea Ilie dr. megyei prefektus kihallgatáson fogadta a kiskereskedők küldöttségét és megfelelő intézkedéseket léptetett életbe a lakosság cukorral való ellátásának biztosítása érdekében. A megyei prefektus úgy intézkedett, hogy a jövőben a cukorelosztó szerv ne szolgáltatson ki cukrot közvetlenül a fogyasztóknak, mert az eddigi rendszer a cukor aránytalan elosztását idézte elő, másrészt pedig számos kereskedő cukor nélkül maradt és nem tudta megszokott vevőit kiszolgálni. Az új rendszer alapján a cukorelosztó szerv ezentúl csak a kereskedőknek juttat cukrot, még pedig olyan arányban,

hogy a rendelkezésre álló mennyiséghez képest a fogyasztókat kielégíthessék.

Ennek az új rendszernek alapján hétfőn 15 ezer kg. cukor került kiosztásra a kereskedők között, kedden délelőtt pedig a megyei prefektus újabb értekezletet tartottak, amelyet Sevicu Savu prefekturális főosztályvezető vezetett le. Az értekezleten jelen voltak a cukorelosztó szervezet, valamint a nagykereskedők képviselői míg a kiskereskedők szindikátusa részéről Pautiu Paun kereskedő jelent meg. Kedden közel 7000 kg. cukrot osztottak ki a kereskedők között, úgy, hogy az új rendszer alapján közel huszonkétezer kilogramm cukor került kereskedői forgalomba Aradon.

Kormánybiztosokat és ellenőrző felügyelőket neveztek ki több vállalathoz

Gh. Leon nemzetgazdasági miniszter a következő rendelkezést bocsátotta ki:

1. szakasz: Kormánybiztosokként kinevezük az alábbi személyeket:

Alexandru Baciut a „Comertul Zaharului” részvénytársasághoz (Bucuresti, Bd. Bratianu 26.), Stefan Ilica mérnököt a „Mica” részvénytársasághoz (Bucuresti, Calea Victoriei 63.), Grazian Tanase mérnököt a „Malaxa” részvénytársasághoz (Bucuresti, Str. Dionisie 19.), Mario Domiciu a „Ford-Romania” vállalathoz (Bucuresti, Bd. Av. Romeo Popescu), Ervin Antonescut a Banca de Credit Roman-hoz (Bucuresti, Str. Stavropoleus 6.).

2. szakasz: A kormánybiztosok a törvények által megállapított hatáskörrel rendelkeznek.

Egy másik rendeletterv értelmében a nemzetgazdasági miniszter ellenőrző felügyelőket nevezett ki az alábbiak személyében a következő vállalatokhoz:

1. szakasz: Ellenőrző felügyelőkként a következőket nevezzük ki:

Grigore Socolescu mérnököt a „Petrosani” vállalathoz (Bucuresti, Calea Victoriei 118.) Victor Ivanceanu erdőmérnököt a „Lomasi” erdőipari vállalathoz (Bucuresti, Cal. Victoriei 11.), Gh. Ionescu erdőmérnököt a „Carpathia” erdőipari vállalathoz (Bucuresti, Str. dr. Bacalogu 4.), Toma Marusteu mérnököt a Lugosi Textilipar részvénytársasághoz, Viri Barangát a „Tungsram” villamosági részvénytársasághoz (Bucuresti, Sos. Basarab 27.) Haritian Niculescut a „Metaloglobus” részvénytársasághoz (Bucuresti, Str. Fantanica 6.), Octavian Beluddin ügyvédet a buziasi „Muschong”-művekhez dr. Octavian Lascu ügyvédet a timisoarai „Standard” harisnygyárhoz, Ion Sandrut hites könyvszakértőt az aludi Takaré- és Segélypénztárhoz, Hoblea Tiberiu ügyvédet a turdai Egyesült Takaré- és Segélypénztárhoz dr. Pop Sever ügyvédet a „Hess” brasovi csokoládé- és cukorkagyárhoz.

2. szakasz: Az ellenőrző felügyelők hatáskörét a 3280-1940. számú rendeletterv állapította meg.

rendelkezésig egyformán alkalmazzák úgy a kifelé, mint befelé irányuló nemzetközi csomag, áru és postai küldemények illetékezésénél. A határállomások a külföldi vasúti jegyek árusításánál ugyanezt az árfolyamot alkalmazzák.

A szakkamarák is megbízatás kapnak az árak ellenőrzésére

A nemzetgazdasági miniszter által kiadott rendelet értelmében a jövőben az árellenőrző igazgatóság nyilvántartási osztálya tartja nyilván az árak országos alakulását. Ugyanez az osztály hozza az érdekelt tudomására az összegegyeztetési és gazdasági nagyvezérkar miniszteriuma által megállapításra kerülő árakat. Az ellenőrző szolgálat hajtja végre az árak ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket. A jövőben az ellenőrzésre a szakkamarák személyzete is megbízatást kaphat.

Nagyarányu áremelkedés borsóban és lencsében

A tengeri, az árpa és az olajmagvak ára is emelkedik

Néhány nap óta a gabonapiac szellemi állapotát mutatkozik, úgy az üzleti forgalom, mint az áralakulás terén. Egyes cikkekkel az árak a kormány által megállapított alsó szintnél fölé emelkedtek. Különösen a borsónál nagy az áremelkedés, amelynek a kivételét szabaddá tették, azonkívül az árpánál kedvező az üzleti hangulat, mert most várják a külföldre szóló eladások jogszabályainak kibocsátását. Így a lóminőségű 2-3 százalékos kénezett Viktória borsóért vagononként még 170.000 lejt is lehet érni, ab vagon Braila, azonnali szállításra, ami közel 60 ezer lejes áremelkedést jelent a legutóbbi 15-20 nappal ezelőtti árakhoz képest. A 10-12 százalékos Viktória borsó 160 ezer lejt cserélt gazdát, míg a takarmányborsóért minőség szerint 95 ezer, sőt 110-130 ezer lejt fizettek. Ez az árkülönbség már jóval meghaladja az eltörölt vám kivétel összegét. A borsót főként Németország, Svájc és Olaszország vásárolja. Az árpa iránti kereslet éppen olyan nagy, mint borsóban. Egyes exportcégek az utolsó héten több ezer tonna árpát vásároltak Németország részére és 57-58 kilós három százalékos áruért 41.050 lejt, míg 59-60 kilós áruért 44.500 lejt fizettek. Az áru egyelőre uszályba rakva áll a Dumán, mert a kiviteli engedélyeket még nem adták ki. A külföldi számúra történt nagyobb kötések valamint a belvárosi fogyasztás részéről megnyilvánuló kereslet következtében az árpaárak az utóbbi néhány nap alatt minígy kétszer lejt emelkedtek és jelenleg 60 kilós 5 százalékos árpáért vagononként 45 ezer lejt menő árat is kínálnak. Hasonlóképpen kedvező üzleti konjunktúra van tengeriben, amelyről olyan árakat fizetnek, amilyeneket az új termés előtt máskor sohasem lehetett elérni. A száraz, legfeljebb 14 fok nedvesség tartalmú és 2-3 százalékos foszfor szemet tartalmazó tengeriért 53.500 lejt fizettek franco feladó állomás. Az utóbbi napokban egy kb. 200 vagonos feladó kötődtek le a tengeri tengeriből jóval gvenyebb minőségű áruból, amelyet Németországba szállítanak ki és vagonjáért ab uszály 50.750 lejt fizettek. Belvárosi fogyasztás céljaira a vásártéren lóminőségű száraz tengeriért 51 ezeről 52.500 lejt fizettek. A buziási ártáblában a megállapított árakat fizettek, de jó minőségű áruért többet is lehet elérni. A 74 kilós, 4 százalékos idegen szemeket és 2 százalékos rozsozt tartalmazó buziási Brailában az utóbbi napokban 95-96 ezer lejt fizettek, míg a dunai kikötőkben 80-81 ezer lejt, Bahért 160-170 ezer lejt ajánlanak minőség szerint. Jelentős emelkedések vannak a kölcsönél amelynek ára elérte a 82-85 ezer lejt, holott az új termés megjelenésekor legfeljebb 50.000 lejt fizettek érte. Az áremelkedés oka az, hogy az idej termés gvenyebben sikerült, mint a tavalyi. Hasonlóképpen jelentős áremelkedések vannak a lencsénél a sárgamustárnál, a napraforgónál és egyéb olajos magvaknál. A lencsét Brailában a kikötői raktárakban vagononként 190 ezer lejtért adták de 200-205 ezer lejtért is lehet vevőt találni. A 8 százalékos olajos magvak és 5 százalékos idegen anyagot tartalmazó sárga-mustárnál Brailában 142 ezer lejt fizettek, míg feladóállomáson duplikát ellenében 135 ezer lejt ajánlottak. Ezt az árut főként Olaszország és Svájc részére keresik. Az általános hangulat a gabonapiac az, hogy további áremelkedések várhatók.

—Julius elsejei hatállyal visszamenőleg kell befejezni a 0,25 százalékos céhilletéket. A pénzügyminiszterium rendelkezést adott ki, amelyben figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat arra, hogy a Monitorul Oficial június 20-iki számában rendelettervvel jelent meg, melynek értelmében július elsejétől kezdődően 0,25 százalékos céhilletéket kell behajtani az alkalmazottaktól a 0,50 százalékos munkaalap-illeték mintájára. Tekintettel arra, hogy a vállalatok ezt az illetéket eddig nem vonták le alkalmazottaiktól, a szeptemberi személyzeti adó befizetések az új illetéket július elsejéig visszamenőleg kellett befizetni. Ezentúl pedig az alkalmazottak fizetési kimutatásában havonta fel kell tüntetni és a következő hónapban le kell vonni a 0,25 százalékos céhilletéket.

350 millió lejt fordítanak vetőmagvak vásárlására és kiosztására

A gazdasági összegegyeztetési miniszterium behatárolta a foglalkozott a vetőmagvak problémájával és ezt a kérdést a földművelésügyi miniszteriummal, valamint a nemzeti szövetkezeti intézettel összhangban oldotta meg. A földművelésügyi miniszterium megállapítja majd, hogy mely vidékeken van hiány vetőmagvakban és hol nem rendelkeznek a mezőgazdák a vetőmagvak vásárlásához szükséges anyagiakkal. A szükséges vetőmagvakat a nemzeti szövetkezeti intézet vásárolja össze, míg a vetőmagvak szétosztása a mezőgazdasági kamarák útján történik. Azok a mezőgazdák, akik megfelelő anyagiakkal rendelkeznek, a vetőmagvak árát azonnal kötelesek kifizetni, azok pedig, akik erre alkalmatlan buzával rendelkeznek, ezt hivatalos áron eladhatják és így vásárolhatják meg a vetőmagvakat, míg azok, akik anyagiak híján vannak, és az áradások vagy más elemi csapások következtében buzájuk sincs, a kapott vetőmagvakat jövő év szeptember elsején kötelesek visszadni vagy pedig a jelenlegi áron készpénzben megfizetni.

A hitelre adott buza esetében a mezőgazdasági kamarák felülbélyegezetlen és kamatmentes váltókat vesznek át, amelyeket a szövetkezeti központhoz juttatnak el.

A pénzügyminiszterium átiratott intézett a Banca Nationalához, hogy a buzaértékesítés céljaira megnyitott egymilliárd lejes hitelből 350 millió lejt a vetőmagvak bevásárlására és szétosztására fordítsanak.

A földművelésügyi miniszterium által elkészített kimutatás szerint az egész országban összesen 3496 vagon vetőmagra van szükség.

Azoknak a megyéknek névsora, amelyeknek szükségük van a miniszterium által rendelkezésre bocsátott vetőmagra, a következő:

Arad, Arges, Baia, Bihor, Braila, Campulung, Constanta, Covurlui, Dolj, Fagaras, Falcu, Gorj, Jalomita, Ilfov, Mehedinti, Muscel, Neamt, Prahova, Putna, Radauti, Ramnicul Sarat, Severin, Tecuci, Timis, Tulcea, Tutova, Valcea, Vlasca és Teleorman.

A miniszterium intézkedése értelmében a vetőmagvakat petroleummal denaturálják, azaz a céllal, nehogy rosszhiszemű egyének élelmezésre használhassák fel.

A szétosztás megkönnyítése végett elosztó-központokat létesítenek és így teszik lehetővé azt, hogy a búzát ne kelljen túlságosan nagy távolságokról elszállítani.

Hivatalos árfolyamok a CFR-nél

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága 1940. október elsejétől kezdődően az alábbi hivatalos valutaárfolyamot léptette életbe: Fontsterling 921,24 lejt, dollár 228,87 lejt, palesztinai font 922,32 lejt, egyiptomi font 944,72 lejt, svájci frank 52,07 lejt, drachma 2,12 lejt, dinár 5,15 lejt, német márka 52,50 lejt, pengő 28,35 lejt, finn márka 332 lejt, török font 133,31 lejt, spanyol scudos 5,65 lejt, olasz lira 9,98 lejt, francia frank 3,48 lejt, cseh korona 5,01 lejt, lett lat 30,50 lejt, bolgár leva 1,76 lejt, svéd korona 36,36 lejt, szlovák korona 5,01 lejt, aranvfrank 70,12 lejt. Az észt korona, a holland forint, a belga frank és a norvég korona árfolyamát nem szabályozták.

Az idegen valuták fenti árfolyamát újabb

Legújabb jelentéseink:

Angol-amerikai- ausztráliai diplomáciai tanácskozás

London. A Reuter ügynökség diplomáciai felelőse közli, hogy lord Lothian washingtoni angol nagykövete Cordell Hull, külügyi államtitkár és Orsey, Ausztrália minisztere Washingtonban találkoztak. A megbeszélések tárgyait részletek nem kerültek nyilvánosságra, de valószínű, hogy a távolkeleti kérdéstről volt szó. (Rador.)

Newyork. (Rador.) A Stefani ügynökség: Az Egyesült-Államok Kiráiban tartózkodó két hajó-raj a Fülöp szigetekre érkezett, hogy a honlului tengeri támpontot megerősítse. Lisszabonból jelentik: A Havas-ügynökség közlése szerint az angol légügyi miniszter államtitkára hétfőn Yankee Clipper hidroplánnal Newyorkba utazott. (Rador.)

Angol hajók körülzárják Madagaszkár szigetét

Vichy. Madagaszkár-sziget francia kormányzója közölte a Vichyben székelő francia kormánnyal, hogy az angol flotta körül akarja zárni a szigetet. Az angolok mindaddig

zárlat alatt akarják tartani Madagaszkárt, amíg a sziget kormányzósága nem mutatkozik hajlandónak Londonnal együttműködni.

Eredményes olasz légitvekenység

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás hivatalos közleménye: Az ellenség repülő-támadást intézett az afrikai olasz gyarmatok ellen. Tobruknál néhány bomba kisebb rombolásokat okozott és egy személy megsebesült. Légelhárító utageink egy ellenséges gépet lelőttek. Az angolok támadása következtében egyik olasz repülőtéren hat ember meghalt, a kár itt is jelentéktelen. Vadászgépeink földerítő repülésből visszatérőben szembeszálltak az ellenséges gépekkel és egy repülőgépet sikerült elpusztítani. Valószínű, hogy egy másik gépet is lelőttünk. Egyiptomban repülőgépeink az ellenség egyik páncélszálló karavánját támadták meg Butana mellett és bombáz-

ták a hagyi és aromai állomásokat, mindkét helyen több megrakott vagonot semmisítettek meg. Az ellenség Gura felett végzett légitámadása során egy üres pavillont rongált meg, a támadásnak azonban nem volt emberáldozata. Egyik támadó gépet vadászgépeink lelőtték. (Rador.) Róma. (Tp.) Szalonikiból érkező hírek szerint Cyprus-szigetén angolelles hangulat uralkodik. Az angolelles mozgalom élén a bennszülöttek papjai állanak. Az angol rendőrség az elmúlt napokban több házkutatást fogantatott a vallásos élet több vezető személyiségénél.

Öt nappal elhalasztották a hideg kenyér forgalombahozataláról szóló rendelkezés életbeléptetését

Bucurestből jelentik: Október 1-től kezdődően kellett volna forgalomba hozni az egynapos kenyeret. Előre nem látott okok miatt az intézkedés életbeléptetését öt nappal elhalasztották.

Rádióműsor

— Romanu —

SZERDA, OKTÓBER 2.

Radio Románia, Radio Bucuresti. 6.45: Reggeli műsor. 13: Vízjelzőszolgálat, művészeti közlemények. 13.10: Katonazene. 13.40: Hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: Hanglemezek. 14.15: Hírek. 14.55: Közművelődési hírek. 19: Előadás. 19.15: Hanglemezek. 20: Hírek. 20.15: Hanglemezek. 20.25: Hanglemezek. 21: Németek órája. 22: Hírek sport, közlemények. 22.20: Hírek németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Tungsram-dalárda énekel. 13.40 Hírek. 13.55: Hegedűhangverseny. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18: Szlovák és rutén hírek. 18.15 Előadás. 18.45: Cigánymuzsika. 19.30: Ipari kérdések. 19.55: Keringők és dalok. 20.10: Magyar és román hírek. 20.25: Előadás. 20.55: Rádiózenekar. 22: Idegennyelvű hírek.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 3.

Radio Románia, Radio Bucuresti. 6.45: Reggeli műsor. 13: Vizállásjelentés, művészeti közlemények. 13.10: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: Rádiózenekar. 14.45: Hírek. 14.55: Közművelődési hírek. 19: Előadás. 19.45: Énekek. 20: Hírek. 20.15: Lemezek. 22: Hírek, sportközlemények. 22.20: Hírek németül és olaszul. 22.30: Hanglemezek. 22.57: Olasz táncok. 23.15: Hanglemezek. 23.30: Hírek franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Rádiózenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30 Hírek. 17.15: Rutén felőra. 17.45: Hírek. 18: Hírek ruténul és ruténul. 18.15: Zene. 18.45: Előadás. 19.15: Hegedűverseny. 19.40: Időszerű mezőgazdasági közlemények. 20.10: Hírek magyarul és románul. 20.25: Hanglemezek. 21.10: Hangjáték előadás. 23: Idegennyelvű hírek.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094 számú 1938. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egvények, vagy tárgyak hirdetése, fűrdő- és gyógyhely-hirdetések szavanként 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavanként 2 lei. A fenti rendelkezés értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

OKTATÁS

Érettségizett leány tanítványokat vállal. Cim a kiadóban. 4998

ELLÁTÁS

Elfogadnék gyermeket 1-8 évig, fizetés megállapodás szerint. Gyermek nincs. „Uricsalád” jeligére cim a kiadóban. 4997

Román uricsalád teljes ellátásra vállal jobb családból való diákleányt. Cim: Minervei 2. 4392

ALKALMAZÁST KERES

Portás, pénzbeszedő, raktárnok vagy ezekhez hasonló állást keresek. Cim a kiadóban. 4991

ALKALMAZÁST NYER

Mindenes főzőnőt azonnalra keresek. Bul. Carol 56 földszint, ajtó 2. 5008

Fiatall segédt fűszerszakmában azonnal felveszek. Louchtmann, Marasesti 12-14. 5009

Mindenes főzőnő október 15-re felvétetik. Rácz, Bul. Reg. Ferdinand 55. 4985

Házmester kerestetik. A feleség a takarítás is végzi. Str. Marasesti 48. 4999

Jó főző minden és bejáró takarító nő felvétetik. Str. Horia 1. 13. 4982

Mindenes főzőnő két személyhez azonnalra felvétetik. Dr. Brancoveanu, Str. Cosbuc 15. 4994

LAKÁS

Keresek 3 szobás, modern lakást, raklással, vagy betonozott pincével, belvárosi földszintes magánházban. Cimeket a kiadóba kérek. 4986

Különbeltárú üres szoba vízvezetékkel azonnalra kiadó Str. Cosbuc 3. 4987

Kiadó 3 szobás, parkettás, emeleti lakás, ugyanott 2 udvari szoba is kiadó. Str. Cosbuc 32. 4993

Négyszobás urilakás azonnal kiadó Bővebbet „Lyone”-cégnél. 5002

Varrodának megfelelő két szobát keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk. 5001

Azonnalra, vagy november elsejére kiadó két szoba, fűrdőszoba és mellékhelyiségekkel álló lakás. Érdeklődni: Piata Catedralei 5, a házinessernél. 5007

Kiadó egy 2 szoba, konyhás lakás. Str. Dna Balasa 93. 5006

Elegánsan butorozott szobát keresek azonnalra a központban. Cimeket a kiadóba. 4950

Keresek kétszobás, összkomfortos lakást a belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek. 4983

Egyszobás, fűrdőszobás, előszobás, konyhás lakás kiadó, Caragiale-u. 8. 5005

VÉTEL — ELADÁS

Élőhal állandóan kapható az inetti tőgazdaság lerakatában, Calca Banatului No 1. 4995

Jókarban levő üzletberendezés. 120 darab fiókkal, eladó. Ghioroc, Berényi. 4996

Vennék Zefir-kályhát és kicsi villanyozóképet. Cimeket árajánlatul a kiadóba kérek. 5011

Egy konyhabutor, szekrény és szalon eladó. Str. Moise Nicoara 10, Oláh János. 5000

Butorait, eladó dolgait megvesszük magas árrban. Tempo, Palatul Fischer Eliz. Zalogcéduláját olcsón továbbítjuk. Előleget nyújtunk. 4601

Készpénzért

keresek megbízóim részére modern szobaberendezéseket és egyes butordarabokat, keleti, helyben készített perzsaszőnyegeket, gyári szőnyegeket, ezüst- és dísz tárgyakat. Aianlok perzsaszőnyegeket, butoro. at stb.

Salgóné bizományi üzlet, Calca Banatului 2.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfoszorathban. HÁZAK, TELKEK, FÖLDEK SZÖLLÖK. HAJTSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás ugyanott) Telefon: 16-95. 1505

Hegyalján eladó 5 hold szőlő, teljes berendezéssel, lakással. Érdeklődni dr. Salamonnál, Str. Alexandru 9. 4972

Eladó emeletes ház öt komfortos lakással. Cim a kiadóban.

Földek Arad város szélén, feleik és náczak Bujacban sürgősen és kedvező feltételekkel eladók. Érdeklődni Calca Vlaicu 133. 5004

Elcserelném aradi, két szoba fűrdőszoba, terrasos házamat ugyanilyen aradi házzal. Cim: Mátasari 37. Tisztviselet. 4990

Marasesti-u. végén

egy kis magánház, új épület, 180.000 lei. Dna Balasa-u. 3 szobás, fűrdőszobás magánház kerttel 300.000 lei-ért. — Ezenkívül több nagyobb ház és magánház eladó.

Bővebbet:

Kiss Lajos „URANUL”

iroda, Str. Eminescu 2. Telefon 12-61.

KÜLÖNFÉLÉK

Konfekciószakmához, bevezetőt vevőkörrel, finanszírozó társat keresek. „Konfekció” jeligére kérem ajánlatokat leadni. 4989

Tangóharmonikát, gyors és könnyű rendszerrel, zongorát zeneakadémiai módszerrel tanul. Akkordeon eladó vagy kölcsönbe kapható. Baritia 29. 4988

Egy vegyeskereskedés berendezéssel, jól felszerelt áruval, jó vidékkel, eladó, esetleg ház is eladó. Cim a kiadóban. 5012

Kibérelnék gazdálkodásra alkalmas területet Aradon. Cim a kiadóban. 4971

Üzemben levő pékség házzal együtt eladó Lipova-n 915. 4454